

A hirdetésekben említett kasrusz tekintetében a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal.

קונדמאכונג!

ווירקונספאלע דרשות אין דייטשער שפראכע פיר יעדע ערדענקליכע גע- לעגענדייט פערפערטיגט צו מאסינעם פריזע, אונטער שטרענגסטער דיסקרע- ציאן, האנגראד פאן 60.000 K אויפארטס. פארטא 5000 K אים פאר- ויס. פערנער איזט אין כשר ספר תורה 56 צ"מ פערנאמענטהאדע. אום דרייא מיליאן אונד 800.000 קר. צו פער- קויפען.

בייא ישראל היים ברוין רב ומ"מ דת"ח
Israel Braun Rabbiner,
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UCCA 43.

**Egyedüli szombatot-
tartó dobozgyár**
ROTTENBERG Á.
dobozgyára

VII., Akácfa-u. 45. Telefonhívó J. 106-36

Természetes szénsavas

— kénes — ásványvízfürdő.
Rádium tartalmu — Előkelő or-
vostanárok **ajánlják.**
Pensió 85.000.
Kérjen prospektust.
ÁRPÁDFÜRDŐ
Székesfehérvár.
Kóser koszt kapható.

Butorolcsóság

Egyszerű és műbutorokban hálók,
ebédők, szalóngarnitúrák, matracok,
seziókok, könyha berendezés.
RÉSZLETRE IS
Klein D. Kisdiófa-u. 16.

Az iskola-idényre

a vidéken lakó izraelita szülők, ha
gyermeküket a fővárosban jól akar-
ják elhelyezni, úgy forduljanak
Virág Gyulánéhoz,
hol szigoruan rituális
orthodox elsőrangú
ellátás, gondos felügyelet és kitün-
ő nevelésben részesülhet két-
három fiúgyermek.

Az összes középiskolák és a Zeneaka-
démia közelében. A legjobb referenciák.
Cím: Virág Gyuláné VI., Ó-ucca 42. II.

Apróhirdetés.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egyszeri beiktatása 1600, vastagon szedett betűkből 3200 korona. Állástkeresőknek 1000. Apró-hirdetések felvétele: VII., Sip-utca 10. Jeli-
gés levelek kettős borítékban ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj elő-
zetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

**Házasságot közvetíti a
legelőkelőbb orth. zsidó
családoknál bevezetve,
előnyös feltételek mellett
Benedikt Jenő Székes-
téhervár.**

FÉRJHEZ menne 42 éves, vallásos repre-
zentáló független uriaszony lakással és
szép berendezéssel, intelligens jómódu ke-
reskedőhöz. Ajánlatok „jövő 926” jelí-
gére e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Ha jó és megfelelő házasa-
ságot akar kötni, úgy forduljon leg-
nagyobb bizalommal **Fränkl, VII.,
Rombach-u. 12. II, 2.** (tel.
J. 123-07) irodájához. Tizenöt év óta veze-
tett és fenálló orth. vendéglője révén, első-
rangú összeköttetések Nagymagyarország
legelőkelőbb szigoruan konservatív csa-
ládjaival. Legtapintatosabb diskret ügyvitel

RENDEKIVÜL lelkiönomságu, csinos, jó
családból való 25 éves urleány házasság
céljából megismerkedne feltétlen korrekt
jómódu intelligens uriemberrel, lehet öz-
vegy is, esetleg vidéki. Ajánlatokat „Bol-
dagság” jelígre a Zsidó Ujság kiadóhiva-
talába kér.

ÖNÁLLÓ 30 éves özvegy uriaszony 3
gyönyörű gyermekkel, férjhez menne. Z-
lettel rendelkező intelligens, középkori
urieberek küldjék be ajánlataikat „Jó
házasság” jelígre.

KÉRESKEDŐNŐ, teljesen önálló, férjhez
menne 45-50 év körüli jó keresettel bíró
iparos, esetleg kereskedőhöz. „Biztos jövő”
jelígre választ kér.

BENŐSÜLHET vidéki nagyvárosban szom-
batot tartó könyv és papirkereskedést ön-
állóan vezetni tudó 35-40 év körüli fla-
talember. Ajánlatok „Böldogság” jelígre
kiadóba

29 ÉVES önálló, divatáru kereskedő. ki-
mondottan vallásos családból, nősülni
óhajt. Értesítést teljes diskretió mellett
csakis hozzátartozóktól kérek. „Vidéki 150”
jelígre a kiadóba

Szerezünk előfizetőket a „Zsidó Ujság”-nak !!

Aki csak EGY UJ ELŐFIZETŐT szerez és az összeget hozzánk el-
juttatja, megkapja, 50%-os kedvezménnyel Dr. Lehmann híres regényét
„Bosztani”-t. A ki lapunknak 3 új előfizetőt szerez 1 évig ingyen
kapja a „Zsidó Ujságot”.

Állást nyer.

SZOMBATOT tartó vas, festék kereske-
des teljes ellátással tanulót keres
Schwartz Vilmos Rákospalota.

FIZETŐ tanulólányt felveszek, Moskovits
szalón, Jósika-ucca 10. sz. IV. 38. Szom-
baton zárva.

KÖNYV és papír szakmában kiválóan jár-
tas segéd vidéki nagyvárosban felvétetik.
Szombaton zárva. Ajánlatok a kiadóhiva-
talba intézendők.

NEVELŐNŐT okl. tanítónőt keresek II.
polgárista és II. elemista leányaim mellé.
Zongoraoktatás és németnyelv tudás meg-
kivántatik. Ajánlatok működési bizonyít-
ványmásolatokkal Fülep Mór, Tégias, ci-
mere küldendők.

Állást keres.

JESIVA-BOCHER, középiskolai végzet-
téssel oktathatna egy héber mint polgári
tantargyakat Cím: Schlesinger VIII.,
Déri-u. 14. sz.

VÖLT önálló kereskedő könyvelői irodai
vagy pénzügyi állást vállalt. Jelíge
„Ovadé” a kiadóba

TANÁR... y-két fiú, vagy leány szigo-
ruan orth. kóser ellátásban részesül.
Schönberger, VII., Dob-u. 20. III. 30.

POLGÁRIRA, gimnaziumra és héberre
(talmudra is) előkészítő pozsonyi bocher
állást keres. Sz. J. Bauer Ignáczenél
Miskolc, Sörház-u. 4.

Különféle

VÁLLALOM nálam vásárolt, vagy hozott
anyagból függönykészítést, divánpárna
montírozást, nőifehéreműket, férfinget,
piyamát, fürdőköpenyt legolcsóbban elké-
szíteni, vagy rövid idő alatt nálam mind-
ezeket megtanulhatja. Weisz Kézimunka-
szalon Kisdiófa-ucca 2. I. emelet. Telefon:
József 106-48

ELSŐRANGU első emeleti női sarokülés
a budapesti Kazinczy uccai orth. temp-
lomban eladó. Érdeklődők címeit e lap
kiadóhivatala továbbítja. Jelíge „Elsőran-
gu hely”

ZSIDÓ ÚJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA • MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10.
TELEFON: József 125-90.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
GROSZBERG LIPÓT

ELŐFIZETESI DIJ: 1 EVRE K 240.000
" " 1/2 " K 120.000
" " 1/4 " K 60.000
Postachequeko nto szám: 50.791.

Utóhang a rabbibeiktatásokhoz.

Lapunk multheti vezércikke azzal foglalko-
zott, hogy a lefolyt két ünnepélyes budapesti
rabbi-beiktatás körülményeiből milyen tanul-
ság vonható le orth. szempontból. A Zsidó
Ujság megindulása óta azt az elvet kép-
viseli, hogy az *orthodoxia nem párt*, hanem
maga a Tórához való hűség, a hagyomá-
nyos törvénynek az élet minden megnyilván-
ulásában való feltétlen érvényrejtetése.
Természetes tehát, hogy épügy, mint a Tó-
ráról mondja a bölcsek tanítása: *הפך בה
דפך בה דכולה בה* „tekints meg erről az oldal-
ról és a másik oldalról, mert minden benne
van”, azonképen minden egyes feleke-
zeti és világeseménynél a kinyilatkoztatást
hívó és a hagyományos törvényeket gyar-
korló orthodox szempont önmagától adódik,
legyen az az esemény a mexikói kultur-
harc, vagy a budapesti rabbibeiktatás.

A lefolyt budapesti rabbibeiktatás szem-
léleténél természetesen *kikapcsoltunk min-
den személyes motívumot*, de orth. hiveink
felvilágosítására le kellett szögeznünk egy-
néhány megállapítást. Megállapítottuk, hogy
következetlen a pesti neologia hivatalos ve-
zetősége, amikor a cionizmus ellen hazafias
aggodalmakat és vallási kifogásokat han-
goztat. Mert a megválasztott két főrabbi a
*cionista életfelfogást, és a vallási konzervati-
vizmus elvét* vallja. De szükségesnek tartot-
tuk kidomborítani a neologia által hangoz-
tatott konzervativitás *kaucsukszerű nyújtható-
ságát*. Egyfelől nem tartják elég konzerva-
tívnek a pesti szemináriumot, de amikor
nem-szeminarista rabbikat iktatnak be,
asztalalatti kézzorítással a beiktatásnál a
legelőkelőbb szerepet pesti szeminaristáknak
juttatják.

Orthodox fényszórával már két évtized
óta nem világították meg a neologia had-
állásait. Két évtized óta egy magyar művelt-
séggel telített orth. nemzedék nőtt fel, amely
magyar nyelven olyasmiket nem olvasott
soha, amilyeneket a Zsidó Ujság hangoztat.
A régi képzetek annyira elhomályosították

a tiszta látást, hogy sok az ifjabb gárdából
való orth. nem is tudja, milyen *neolog módon*
gondolkodik.

Uj képzetek ostrománál a régi megszo-
kott képzetek ellentállanak és lelki feszült-
séget, idegzeti kényelmetlenséget okoznak,
amit a pszichologusok „Unlust-gefühl” néven
ismernek. E rosszlét-érzés megnyilvánulása-
ként fogjuk fel azt, ha orth. táborból is ki-
fogásolják fejtegetéseinket és béke-bontást,
ünneprontást látnak benne. Mi sem tévesebb
ennél a felfogásnál! A *hazai zsidóság egy-
ségét* valljuk, ha polgári jogaink kiküzdé-
séről és filantropikus együttműködésről van
szó. Vallásilag is egységesnek valljuk a zsi-
dóságot, amennyiben megtartja, nemcsak
szóval hangoztatja, a Tóra törvényeit. De
ha egy barátom meghív ebédre és rámutat
az ő terített asztalára, az ő Sulchán Aruch-
jára és ünnepélyesen kijelenti, hogy itt minden
husnemü ki van szóva és rituálisan elké-
szítve és én tisztelettel megállapítom, hogy
minden rendben van csak a hus tréfi és
nem ehetem még kiszózott tréfit sem, —
akkor nem vagyok békebontó és a bará-
tom is csak akkor fog rám haragudni, ha
szüksége lett volna reklámnak az én jelen-
létemre az ő Sulchán Aruchjánál.

Az orthodox vallásosság és életfelfogás
érdekében van szükség tehát a fogalmak
tisztázására; zsidó testvériességgel, de zsidó
becsületességgel is. A mindenképen való
„béke”-hangoztatások vallási téren elvtelen-
sége vezetnek. Bármennyire is értékeli a
zsidóság a békét, a próféta hangoztatja:
„a hűséget és a békét szer-
ressétek”, a Zsoltáros meg ezt: *צדק ושלום
צדק ושלום* „a béke és az igazság olvadjanak egy-
másba”.

A Zsidó Ujság abban találja hiva-
tását, hogy a béke mellett a Tóra-hűség és
az orthodox *igazság* szempontjait dombori-
tsa ki. És ezt tette, amikor a két új budapesti
rabbi beiktatásának tanulságait levonta.

A tudomány.

Írta: Dr. DOHÁNY JÓZSEF

Napnál világosabb előttünk, hogy a gyermeknevelés terén mutatkozó elmaradottságunk és ennek, hithüvállás erkölcsi életünkben megnyilvánuló romboló hatása egyedüli orvoslási módja, a Tanítónevelésnek új alapokra való lefektetésében rejlik. Hithü tanítóképzést viszont el nem képzelhetünk anélkül, hogy a tanítóképzésben Papjainknak helyet ne biztosítsunk. De a módszer amellyel célt érjenek, hogy teljes eredményt tudjanak felmutatni, ez már sokkal súlyosabb feladat mint az első pillanatra látszik.

Rombolni és építenie kell ugyanazon időben, ugyanazon munkájával. Felépíteni ama szellemvárat hová tanítványának lelke beköltözhetik és a valláserkölcös meggyőződés sziklatüregeiben mint biztos buvhelyeken élvezheti ama nyugalmat, mivel a tanítások eltöltik. De ezzel a sikeres munkának csupán az alapja van lefektetve. Lehet e vár még oly gránitköves tanításokból még felépítve, a támadás lövegeit nemcsak hogy alábecsülnünk nem szabad, mintahogy azt sajnos nagyjaink közül sokan egy egy leki-csinylő kézlegyintéssel vélik elintézni — hanem mintegy rettegve kell gondolnunk a pusztítás ama lehetőségeire, miket eme támadások, a fiatal lelkében véghez vihetnek. Hogy milyen támadásokra gondolok? Mik tanulmányai, ismeretei megszerzésében, elsajátításai révén érik, a mi hithü zsidóerkölcsi életfogyásunkat. Szerezze eme ismereteket az előadások tanulmányai, avagy olvasmányai révén. Mely utóbbi talán legártatlanabbnak látszik, holott eme oldalról fenyeget a legsúlyosabb veszély. De erről később akarok írni.

Az eme öt érhető megpróbálkozások egy nagyszerűen felépített rendszerben vannak összefoglalva, amiket az emberiség évezredes kiertartása, vizsgálódása hordott össze és igyekszik föltevésének, hypotézisének vállára az igazság köntösét ráaggatni, mely elvek és thézisek a legjobban vértezett és a hithűség

legacélosabb rugóival ellátott agygepetet is próbára teszik, hogy szét ne pattanjanak, midőn ezek közül a hamisakat ki akarja válogatni. Ilykép eme oktató Papok munkája, oly terhes, oly valami emberfeletti teljesítőképességet kíván, hogy ezt egyénileg teljesen képtelenség, hogy elvégezhesék. Nem a tudósok bámulatos l'tenfélelme az, mely kevés volna ily feladatok megoldására hanem az emberi elme képessége, melynek e téren — ami valláserkölcös felfogásuk szerint az *egyeseknél, az egyedülálló egyénnél* határai vannak. Itt már oly korlátok vannak felállítva, miket a leg-hatalmasabb felkészültségű tudás sem bír átröpülni. *אל תתקדם בדרך ה' אלא להקדם* te előtted rejtettekben ne kutass egyedül az előtted ellankadtakban ne buvárkodj magad! *מיצאות השם*. Itt már az Ur jelenlétéről van szó s a testbe zárt lélek nem közeledhet hozzá egyedül,

mint madár ahogy kalitkájában van zárva *להבדיל* gazdája előtt, ha még ugy szereti is. Hacsak gazdája az ajtót maga nem nyitotta ki, hogy szárnyait ki terjessze azon kiröpülhessen. És vajjon ki meri magáról állítani, hogy az Ur megnyitotta lélekalkitkája ajtaát, szabad az út, röppenhetett amerre akart — beivelhetem kutatásom szárnyaikkal a rejtett területek bármily végtelenségeit is? Hisz éppen abban rejlik az l'tenközeli lélek nagysága, látván az Ur nagyságát, magát oly semmis párányának nézi, mint a vándor minek nézi magát a hegyóriás lábánál! **Hogy** a kultura hitfagyasztó jégtábláit, hogy lehet a *ה' יראה ה'* l'tenfélelem jégtörőivel kettéoppantani, ehhez kevés az egyesek, az *egyén* még oly jóakarata még oly önfeláldozó munkája *ה' תורה*. Az ismeretek a bölcsességek, a tudományok, amelyek oly sokfelé ágazók ezek künn heverők. A tudományokat — tehetség és szorgalom szerint, ki ki elsajátíthatja képessége mértéke után. Elsajátíthatja mert

Mindenkihez!

Szent Tóránk nevében fordulunk minden zsidóhoz. Le-gyen mindenki tekintettel a jelenlegi súlyos időkre és váltsa meg a

Ros Hásono és Jomkippur üdvözlőket

Jesiváink javára.

A Zsidó Ujság Ros-Hásono és Jom-kippur számában külön rovat lesz névjegyalaku kockákkal, melynek útján mindenki *בחי'ת* és *ג'ה"ש* üdvözlőjét küldheti rokonainak, barátainak, vevőinek, vendégeinek és ismerőseinek és tetszés szerint megváltási összeget juttat egyesületünknek, melynek *minimuma* ily alaku nagyságnál 30.000 K. mely legkésőbb szept. 15-ig beküldendő e lap szerkesztőségéhez.

Reméljük mindenki igénybe fogja venni ezt a rovatot és jókivánságainak továbbítását összekapcsolja Tóra-támogatással, hogy a szent ügy *תורה* érdemében Mennyei Atyánk *ה' ש'י'ת* szíve kívánságait meghallgassa és teljesítse. Győr, 5686. Elül havában.

A TOMCHÉ JESIVOSZ EGYESÜLET
Orsz. Központja.

SCHLESINGER ADOLF
és családja

MEGVÁLTVA
100.000 K-val

BUDAPEST
Király-ucca 1

ORT.

ott hever kinn *קולה תתן ברחובות* hivoga csalókat mindenkit az uccán, csak kezeteiket kell kinyujtanotok és elérhetitek. Mert a kutatás az emberi nemnek adománya, ő birtokolja *כי ה' יתן חכמה*. De amit *הכמה* *egyedülálló* tudománynak hív az Irás, az *Ur ismeretét* mindenben való felismerését, azt már csak maga az Ur adhatja meg. Már annak akinek megadja. S ki meri állítani, hogy neki az Ur azt megadta?!

Hogy azt az ismeretet azt a Tudományt a képezdekben taníthassuk, nem elég egyéni képzettség, nem előkészültség. Ezt nem taníthatjuk egyéni befolyással, nem taníthatjuk öltetszerűen. Nem is szólva ama körülményről, hogy rég oly szétágazók volnának az eredmények, annyira más és más volna minden tanítvány felfogása a kérdéssről, mintahány kézből kerülne ki az egyes tanfolyamokban. Hogy ennek azután mik volnának a következők, ez már igazán fölösleges munka volna fejtegetni. Meg kellene indítani a mozgalmat, mely zászlója alá gyűjtené minden szellemi nagyságunkat, kik résztvennének ama munkában, mely leszürve elsősorban ama alapelveket, hogy melyek is tulajdonképpen ama ismeret keretek, melyen belül az előadó mozogjon, melyek ama határok ameddig tanítványait elvezesse eme téren. Mérlegelni kellene a tanítványok kora, előkészültsége, felfogási képessége mennyire teherbíró, hogy azon mily mértékben helyezhető el anélkül, hogy ép ellenkező eredményt érnének el, mint amit célul kitűztünk. Nehogy viszont oly kérdéseket tárgyaljunk meg, mely kételyt, a kételkedést felkelti benne, hisz erre már elég érett e korban, de már a magyarázó utbaigazításokat, a világozságot derítő fejtegetéseket nem képes befogadni. Ehhez már tulajongye esetleg az ő szellemessége, minthogy ily gyümölcsöt beérlelni tudna.

E szent napokban emlékezzék meg mindenki a Tomché Jesivoszról!

Majdnem ugyanaz a helyzet a zsidó tömegek másik országában: *Lengyelországban*. Ott azonban teltézi a bajt, hogy a zsidók nem lehetnek földmivelőkké, mert nincs elég föld és a kormány nem akar földet adni a zsidóknak. Az elmúlt 3 évben az ORT 3500 egyént képezelt ki ipari pályára, akik mind el tudtak helyezkedni, mert a *zsidó szakképzett munkást még az antiszemita Lengyelországban is szívesen alkalmazzzák*.

Magyarország nem volt képviselve a konferencián. Pedig a konferencián elhangzottak megszívlelésre méltó igazságokat tartalmaznak. Aki ismeri az *orthodox zsidó kispolgárok* helyzetét Magyarországon, az belátja, hogy nekünk is készülnünk kell az átrétegződésre. Mert igaz ugyan, hogy jelenleg Magyarországon mindenkinek rosszul megy, de az biztos, hogy a közel jövőben a tanult zsidó szakmunkásnak mégis több elhelyezkedési reménye és lehetősége van, mint például a kereskedősegédnek vagy ügynöknek. Hogy a szükséges átrétegződés az orth. zsidó ifjúságot *vallásilag ne tegye tönkre*, erről kellene illetékes köreinknek már most gondolkodni és gondoskodni.

Az ORT 5000 zsidó hadiárvát nevel, 16 országban 32 alosztálya van. Három évi fennállása alatt 1800 iparost, 3500 földmives családot tárogatott kölcsönrel és szerszámmal. Működött Franciaországban és még Marokkóban is.

A társaság működése osztatlan tetszést kelt, ami abban is nyilvánult, hogy a konferencián ugya legszélsőbb asszimiláns Centrumverein, mint a cionista szervezet képviselői üdvözölték.

Nagyon érdekes volt, amit az orosz delegátus mondott. 3.000.000 zsidó lakik Oroszországban. Ebből 850 ezer lélek földmivelésből él. 38 százalék még mindig kereskedő. *1 millió zsidó léleknek még mindig nincs ekzsztenciája*. Ezek a kis zsidó városok lakói, volt ügynökök, kiskereskedők, akiket a háboru teljesen tönkretett. Az ifjúság nem tud elhelyezkedni a gyár-iparban, mert a parasztelelem elég munkást szolgáltat. *Nincs más mód, mint, hogy szakképzett munkásokká legyenek*, de nincs elég ipariskola. Az oroszországi földmiveskoloniák kielégítően működnek.

Már ismét mindenütt kapható a „BARBOL”

a háborúelőtti évek ideális kénélküli borotváló pora. Árban és minőségben utólréhetetlen. Kapható fél kg-os csomagokban, I. és II-es erősségű 7500. K. árban. — Viszonteladók, kik nagy árengedményben részesülnek, forduljanak szíves próbarendelésükkel az egyedárusítóhoz.

Schvarcz Gábor Budapest, VIII., József-u. 81. Interurban telefon J. 78-69 Vidékre utánvételes csomagküldés.

Palesztina ügye a Népszövetség előtt.

I. A Népszövetség mandátum-bizottsága most adta ki júniusban tartott ülésének jegyzőkönyvét.

A bizottság megállapítja, hogy Anglia okosan és körültekintéssel kormányoz Palesztinában.

A földreformot keresztül kell vinni, hogy a zsidó nemzeti otthon kijelölhessen. Szükséges volna a Beisan (בֵּיסָן) vidéken keresztülvinni a földreformot. Sajnálja a bizottság, hogy a mandatárius hatalom nem közölte a munkáskérdésre és a nevelésügyre vonatkozó új intézkedéseit.

II.

Az arabok eddig a leghatározottabban elleneztek a Balfour-deklarációt és nem ismerték el a palesztinai mandátumot. A Népszövetség meglepéssel látja, hogy a legújabb arab petíció már a tények alapjára helyezkedik. Az arabok panaszok az angol vezérlet alatt álló rendőrségre. A Bizottság alaptalannak minősíti a panaszokat. Ellenben jogosnak tartja, hogy csak annyi bevándorlót engedjenek be, amennyit az ország elbir. Nagy meglepéssel látja a Bizottság, hogy a Ruthenberg villamosársaság és a Rothschild-tele mocsárszáritó társaság működése az ország összes lakosainak üdvére válhat.

III.

Az Agudasz Jiszroël és a Vaad Hair Askenázi (a német ritusu zsidóság tanácsa) tudvalevőleg tiltakozott az ellen, hogy zsidó szervezetet létesítsenek. A Bizottság azon a nézetten van, hogy teljes vallási és lelkiismereti szabadságot kell adni mindenkinnek. Ebből az is következik, hogy az orthodox kisebbség is saját tetszése szerint rendezkedjék be.

IV.

A Cionista Szervezet a Népszövetséghez részletes memorandumot nyújtott be, amelyben leírja, mit végzett mint a mandatárius hatalom által elismert Jewish Agency (olv.: Juis Ézsenszi = Zsidó ügyvezetés) Palesztina fejlesztése tekintetében. A Bizottság ezt a beszámolót igen érdekesnek tartja s rátér arra, hogy a Cionista Szervezet 4 pontban elégedetlen Angliával. Az első panasz a földosztásról szól. Anglia nem ad elég földet zsidó gyarmatosításokra. A kormány erre azt válaszolta, hogy felajánlott a Szervezetnek a Beisan-kerületben földet, de visszautasította mint gyarmatosításra alkalmatlant. Így tehát a kormány előbb a benn-

szülöttek jogos igényeit fogja ki-elégíteni s csak azután jön a zsidó gyarmatosítás sorra. A Szervezet elsőbbséget kíván akkor, ha az állami földet jelenlegi művelője kiadja a kezéből. A kormány erre sem hajlandó.

A Cionista Szervezet panaszt emelt, hogy a kormány nem támogatja a zsidó oktatásügyet a zsidó lakosság számaránya és fontossága szerint. A Bizottság ezt a panaszt jogosnak találja és örömmel veszi tudomásul, hogy a folyó évre tetemesen fel-emelték a támogatást. — A Bizottság reméli, hogy a Szervezet panasza a „Nyugati fal“ בית המערבי tekintetében (az ájtatoskodók háborítása stb) orvoslásra fog találni. Jogosnak ismeri el a Bizottság a Szervezet ama panaszát, hogy a most felállított határőrző hadtestben nincs a zsidóság eléggé képviselve és kéri az ügynek a teljes joggyenlőség alapján való elintézését.

V.

A Vaad Leumi (Zsidó Nemzeti Tanács) memorandumában igen élesen foglal állást a kormány politikája ellen, amelyet negatívnak és pozitívnak jellemez, ha a zsidó követelésekről van szó. A Bizottság ezzel szemben rámutat arra, hogy amikor az arab többség ellenszegül a zsidó nemzeti otthon gondolatának, csak óvatossággal lehet e tekintetben eljárni. A Bizottság a Vaad Leumi-

Az „Ári“ imakönyve.

— Chosid elbeszélés. —

Roshano és Jomkipur előtt sok százan szoktak elzárándokolni Dynowba, hogy meghallgassák R. Hirsch Melech előimádkozását. Áhitat és szentség omlik el egész lényén ilyenkor, ott állott meghajolva a pulpitis előtt. Olyan volt mint a főpap כהן גדול. Előtte nyitva állott a machszor, amelyet a vallási titkok és az áhitat nagy erejének ismerője, Rabbí Jicchok Luria, az Ari (ארי) szerzett. Előtte nyitva volt az Ari imarendje, de ő nem nézett bele az Ari előimádkozás alatt. A machszor fekete betűi a sáppadt gyertyafényben oly beszédesen ragyogtak az ájtatoskodó gyülekezet felé.

A chasidim nem merték megkérdezni R. Hirsch Melech, miért teszi ki a machszort és mégsem imádkozik belőle. Az egyik hívő egyszer azonban mégis bátorságot vett magának és feltette a kérdést a Mesternek. Ez a hiveinek fe-

leletül ezt mondta: „El fogok nektek mondani egy történetet, amely a szent Bal Sem idejében történt. A történet mindent meg fog magyarázni.“

* * *

A Bal Sem idejében történt, hogy egy faluban zsidó árendás élt feleségével és kis fiával. A földesur igen szerette bérletét és lehetőség szerint kedvezményeket adott neki. Azonban jöttek a rossz évek és tönkretették az árendást. Az egyik rossz termés követte a másikat, úgy, hogy idő múltán koldusbotra jutott. Amikor már ott tartott, szíve nem bírta a fájdalmat s hiitelenül elhalt. Felesége, aki kitarított mellette jóban, rosszban, örömben bánatban, annyira szívére vette a dolgot, hogy ő is követte a férjét a sírba.

Az elhunyt szülők 3 éves árvát hagytak. Rokonok nem jelentkeztek és mert a fiucska gyönyörű volt, a földesur magához vette és úgy megszerette, mintha saját gyermeke lenne. Így nőft fel a fiu gazdagságban, fényben, pompában. A föl-

desur elmondta ugyan neki, hogy szülei zsidók voltak, de az egész olyan érhetetlennek tűnt fel neki, olyan titokzatosnak, mint a mikor a cselédek kísértetekről, erdei szellemekről beszéltek neki.

Egy szép napon a fiu véletlenül betévedt a ház egy félreeső kamarájába, mely lomtárul szolgált. Ott több dologra bukkant, amelyek számára maradtak. Különösnek tüntek fel előtte a holmik, mert nem ismerte rendeltetésüket. Bámulta a fehér lepedőszerű ruhát, a liliszit, a fekete stráfkokkal. Nézte a nyolcágú gyertyatartót. És látott egy nagy vastag könyvet, barna bársonyba kötve, alsarkokon ezüst veret és ezüst csattok. Nézte, nézte a dolgokat és akkor valami megmozdult benne és fogta a nagy könyvet a félnézés mély érzetével és bevitte a szobájába. Ott kikapcsolta a csattokat, csendesén kinyitotta és benézett a könyvbe. A betűk értelmetlenül néztek rá, de azután megbarátkoztak s minden egyes betű egy kis pajtása lett, amely ide-oda szaladgált s a végén csak két

nak a kormánynak a nevelésügy, a munkásjólét, a közegészségügy tekintetében való szűkkeblőségre vonatkozó panaszok egy részét orvoslandónak tartja. Arra a panaszra, hogy a héber nyelv hivatalos jellege nem domborodik ki eléggé, a Bizottság azt feleli, hogy az elkerülhetetlen egy országban, ahol három hivatalos nyelv van. A Vaad Leumi tiltakozott ez ellen, hogy a főkormányzónak joga legyen valakit pol-

gári jogaitól megfosztani birói ítélet nélkül. A Bizottság ezzel szemben megállapítja, hogy e joggal való visszaélésről eddig nem érkezett panasz. Ellenben helyesnek mondja a Vaad L'umi az ellen való panaszát, hogy zsidó állami tisztviselőket egyes esetekben köteleznek a szombati munkára. A Bizottság a mandatárius hatalom figyelmét felhívja erre a visszasságra.

lált magasságot.

Ha a törvény végrehajtási utasítása meg fog jelenni, az orth. zsidóság képviselői bizonyára módot fognak találni a lealázó sérelem kiküszöbölésére.

Zsidó orvosok gyógyítják a pogromhősöket.

Jugoszláviában az orosz emigránsok egy nagy szövetsége áll fenn, amelynek tagjai volt katonatisztek és hivatalnokok. A legutóbb ez a Zengor nevű egyesület beküldte beszámolóját dr. Alkalay jugoszlávai országos rabbinak a következő, Makaim elnök és Ogapo titkár aláírásával ellátott levél kíséretében.

*

„Tisztelettel van szerencsénk Önnek ezévi jelentésünket, mint az SHS királyság zsidósága képviselőjének beküldeni.

Ez alkalommal tisztelettel kérjük, hogy fogadja legnagyobb köszönetünket azokért a felbecsülhetetlen szolgálatokért, amelyek zsidó orvosok tettek nekünk. E szolgálatok annál értékesebbek, mert az orvos urak munkáikban teljesen az emberséges szempont által vezéreltették magukat, bár az általuk kezelt oroszok között többen magukon

Minden zsidó kötelessége Tomché Jesivósz sorsjegyet vásárolni!

Orth. rabbi nem kap kongruasegélyt Szlovenszkóban.

A cseh kormány most bocsátotta ki a Szlovenszkóban és Ruszinszkóban érvényes kongrua-törvényt.

A kongrua-törvény értelmében minden lelkésznek 9000 cseh K. minimális fizetés jár évenként. A mennyiben a lelkésznek nincs ennyi jövedelme, az állam kiegészíti.

A minimális fizetés 3 évenként emelkedik, de legfeljebb 10-szer, úgyhogy az állam legfeljebb 18 ezer 750 K. jövedelmet biztosít a lelkésznek.

Egy lelkész után 1224 K pótlék jár, 2½ vagy több gyermek után 1800 K.

Ezt a minimumot a kormány

csak azoknak a lelkészeknek biztosítja, akiknek középiskolai érettségijük van.

Az utolsó kikötés rendkívül sérelmes az orthodoxiára és az egész javaslatot az orth. rabbi számára illuzoriussá teszi. Az orth. rabbi nagy része ugyanis rendszeren csak a polgári iskola négy osztályát végze és így elesnek a kongruától. — A javaslat rendelkezése egyébiránt a nem-orth. zsidó rétegnek sem jelentene előnyök, mert a középiskolai képzettséggel bíró rabbi oly nagyobb hitközségekben működnek, ahol a jövedelem ugys eléri a kontemp-

sem nézett rá a könyvből. Ekkor megérezte, hogy édes anyja imádkozott e könyvből. Azóta minden este, amikor kis szobájában magányosan volt, elővette és olvasta lámpafényénél, de még szívesebben holdvilágnál.

Közben eljöttek a félelmetes napok. A falvakból a zsidók a városokba vonultak, hogy gyülekezetben imádkozzanak. Olyan különösnek tűnt fel a kis fiúnak a falusiak izgalma, amely az arcokra kiült és meg is kérdezte: Hová utaznak s mit akarnak. Az egyik azt felelte: Most azok a napok következnek, amikor az égben meg lesz írva és megpecsételve a mi sorsunk és ezért templomba megyünk, hogy I-tenhez imádkozzunk. Amikor a fiu ezt hallotta, úgy tűnt fel neki, mintha titkos szózat szólna hozzá.

Elmúltak a bűnbánati napok és elérkezett a jomkippur. Megint látta, mint jönnek a falusiak a városba; szótlánul ültek a koscsikban, arcuk olyan sápadt volt. S a fiu megint megkérdezte: „Hová mentek“ és

azt a feleletet kapta: „ez a nap, amelyre vártunk, a kiengesztelődés napja, amidőn bűneink megbocsátást nyernek és I-ten felvesz minket a kegyelem honába“.

A fiu e szavak hallatára beszaladt a szobába, kezébe vette az ezüstcsattos könyvet és a város felé futott. A városban megkereste a templomot. Mikor belépett a templomba éppen a Kolnidre imába kezdtek. A fiu látta a hívőket halottí lepelen, látta, hogy lelkük miként kiált az egekhez. Az ő belsejében is megindult a világosság és felemelkedett az ő lelke is a fény honába. Köröskörül zengtek előtte ismeretlen hangok. Erre fogta a machszorját rátette az imaszékének könyvtartójára és így szólt: „Világ ura én nem tudom mit kell imádkoznom, én nem tudom, mit kell mondanom és azért itt van az egész imakönyv“.

Igy szólva ráborult az ő könyvére, nagyon sirt s kibeszélte magát a Teremtővel.

A hivek tovább imádkoztak, de áhita-

tuk szárnyai lankadtak valának és nem bírtak felemelkedni. Telve volt a templom imával, mert nem lendült föl az égnek. Amikor azonban a fiu a machszor felett sirni kezdett, a mennyek világában mozgólódás támadt, mert az ő áhitata szárnyain emelkedtek a többi imák is I-ten trónja elé. A Bal Sem ezt megérezte, nagyörömmel végezte az imát. Ünnepe után pedig a fiut magához vette és az üdvösség útjára irányította.

* * *

Mindezt elmondta a dynowi R. Hirsch Melech az ő jámborainak: Látjátok én sem tudom, miképpen találhatom el azt a sok hitot azt a sok áhitatos célzást, amit nagy elődeink, az ima rendezői, az ima szavaiba helyeztek. Ezért előveszem az Ari könyvét, felnyitom, hogy nálam legyen ima idején és felajánlom a benne levő összes áhitattal bensőséggel együtt az én Teremtőmnek.

viselik a zsidó pogromokért való felelősséget.“

Ha a zsidó orvosok e levelet tudomásul veszik, nem fogják hősi pózokba vágni magukat, hanem egyszerűen gondolni fognak arra, hogy a zsidóság nem tanítja, hogy szeretni kell az ellenségeket, ha-

nem azt: „ha ellenséged éhez, adj neki enni“ és azt: „ha gyűlölöd állata roskadoz terhe alatt, segítsd fel“.

Ilyen szellemben dolgoztak a jugoszláv zsidó orvosok. Ezt az eljárást nevezi a zsidó köztudat „kiddus hasém“, az Úr neve megszentetésének.

Budapesti zsidó tanítók fizetései.

A pesti izr. (neolog) hitközség tanszemélyzete már öt év óta elégedetlen a helyzetével. Nem tudja ugyanis elérni azt, hogy fizetése az állami fokozatot elérje. Van ugyan törvény, mely az iskolafentartókat kötelezi arra, hogy tanteröik javadalmazását az ugyanolyan képesítésű állami alkalmazottak jövedelmével egyenlővé tegye, de a hitközség mindenféle módon igyekezett eddig kitérni e kötelezettség elől. Megtörtént az a példátlan eset, hogy az elemi iskolai tanítók egy része *beperelte* a hitközséget, megnyerte a pört, de nem ért el vele sokat, hiszen már Kohelesz mondja „לא יכל לרין“ „nem lehet eredményt elérni“ „עם שתקוף ממנו“ „Ha a népiszkolai tanítóknak meg is adták az állami paritású fizetést, akkor nem akarták megadni a rendszeresített hitoktatóknak, még ha *magasabb képesítésűek* is voltak.

Mivel sok volt a panasz, a tanügyi előjárója, aki kiváló szabadkőműves volt a liberális időben, rendezni akarta a dolgot. A tanügyi alkalmazottak sokat vártak szabadkőművesi szociális érzésétől. Meg is jelentek nála deputá-

cióban, s akkor ő részint az állásról való lemondásra buzdította a panaszkodókat, részint megvigasztalta őket azzal, hogy öreg lipótvárosi tőzsdések is leugráltnak a negyedik emeletről, ők se ugrálnak tehát nagyon. Mivel azonban rendet mégis csak kell csinálni, felemelték a tanárok heti óraszámát 18-tól 21-re.

Ugy jártak el, mint az egyszeri neolog gabbe a minjant alkotó batlonim-mal, akik nem voltak kötelezve csak *reggel* megjelenni, mert *délutánra* ugyis jöttek a Kaddismondók. A gabbe egy szép napon gondolt egy nagyot s kijelentette, hogy a bátlén ezért a nagy fizetésért (havi 5 aranykorona), minchához is eljárhat. A batlonim panaszkodtak, fizetésemelést kértek, végre az előjáróság úgy oldotta meg a kérdést, hogy a batlonim igenis kötelesek megjelenni naponként kétszer a templomban, felemelik heti óraszámukat, de — *nem reflektál* az előjáróság arra, hogy olyan *nagyon buzgón imádkozzanak*. Az oktatási órák felemelésénét is ez a szempont, mert hisz azt mindenki tudja, hogy minél több az óra ugyanezért a fizetésért, annál kevesebb az ügybuz-

galom. De e gondolkodásra más *konkrét bizonyíték* is van. Panasz jött a zsidó fiugimnázium két tanára ellen, hogy *tulbuzgón tanítják* a héber tárgyakat, amiről a *Zsidó Ujság* már megemlékezett. Ezt a hitk. előjárósága nem tűrhette és egy más hittantanárt küldött oda — magasabb fizetéssel, megvalósítván ezzel a zsoltárigét *לך לעשות* — l-tennek tetsző dolgot is lehet csinálni *הפרו חורתיך* ha a Tóra lerombolásáról van szó.

Mindezek a jelenségek mutatják az idők nehézségeit, amelyek rácsafolnak a bölcséink ama kijelentésére *אין עניין בצבור* „a közönség sohasem szegény“. A neolog hitközség pénzügyei bizonyára nem engedik meg az állami fizetést, mert különben *hogyan tűrné* egy olyan renoméjára feltékeny hitközség szegény, szerény ekzsztenciáknak, a kispolgári életszintre vágyakodó tanítóknak, ha nem is égbekiáltó, de perbehívó panaszait! Megismétlődik itt is a mostani időkben a kereskedelemben tapasztalható jelenség: portálra, kirakatra, reklámra sokkal többet kell költeni, mint a főnök és az alkalmazottak szükségletére.

E szomorú jelenséggel szemben meglepéssel kell leszögeznünk a tény, hogy a *budapesti orth. hitközség* a tanerők fizetését nagy áldozatok árán már évekkel ezelőtt igazságosan rendezte. Ez óbudai *Freudiger* Ábrahám elnök, Klein Márk tanügyi előjáró és dr. Deutsch Adolf iskolaigazgató karöltött buzgókodásának együttes érdeme.

Melamed.

GALLÉROKAT,

A vidék részére külön postaosztály. **frakk mellény új eljárással 8 óra alatt is KIFOGÁSTALANUL TISZTIT**

Ugyanott a legkiválóbb vegytisztítás és kelmefestés. Az új tisztítási eljárás folytán a gallérok háromszor annyi ideig tartják meg épségüket mint eddig.

a „KIRÁLY“ gőzmosoda, kelmefestő és vegytisztító
IV., Magyar u. 6. V., Bálvány u. 23. VII., Király u. 15.
VII., Dohány u. 20. — Telefon. 161—33.

Dr. KECSKEMÉTI LIPÓT KÖNYVE.

Irta: FISHCHER FÜLÖP, sárospataki főrabbi.

Az ősi „egységes“ zsidóság alapján keletkezett elvi differenciák és a mai neologia elvbéli kilengései közötti különbség.
(Folytatás a 30. számból.)

A Maimonidesz által tanított felfogással szemben egy másik teoria, melynek Náchmánidesz a főképviseelője, következőleg magyarázza a feltámadás tanait.

1. A feltámadással egy a mostanítól végtelenül különböző élet kezdődik. — A lélek ugyan egyesül testével, de ezen test lassanként teljesen átszellemül, úgy hogy végtére maga is halhatatlanná válik mint Élijohu próféta teste.

2. Ezen átherikussá vált test többé nincsen reá utalva a testi érzékek útján való észlelődésre, valamint többé nincs már szüksége ételre és italra. S ekként ama lélek örökre egyesítve marad a szintén átszellemült testtel, mely fölött a halál már nem bír hatalommal. (Náchmánidesz *שער הגומל* című iratában).

3. Ezen „Tulvilági lét“ és *החיים עליונים* „feltámadás“ azonos fogalmak. Mind a keltő az eljövendő öröklétre vonatkozik, amidőn majd a lélek a testtel egyesülve, megkapja jutalmát vagy büntetését.

Nachmánidesznek kiváló tanítványa R. Ahron Halévi (*הראיה*) nagyjában elfogadja mestere nézetét, de egy lényeges pontban mégis eltér tőle. Ugyanis szerinte feltámadásakor a lélek nem a régi testét nyeri vissza, hanem egy egész új, teljesen a régihez hasonló testet kap. Albó több alapos okból kifolyólag Ikkárim című könyvében (IX, 31) hevesen kikel utóbbi felfogás ellen és szerinte (u. o. 35. f.) a lélek a régi testét kapja vissza.

Bővebben tárgyaltuk itt eme abstrakt színezetű tárgyat, hogy világosan kidomborítsuk, hogy minő módon lehetséges bizonyos nézetkülönbség hitelvi dolgokban még az „egységes“ ősi történelmi zsidóság alapján is. S ime, láttuk, hogy a példaként felhozott alapelv elismerésének tekintetében a legnagyobb megegyezés van. Nem is lehet másképen. Mert — miként már dr. Schmiedl is figyelmeztet fentebb megnevezett művében (179 ol.) — a legnagyobb kritikátlanságra vall némely keresztény tudós az az állítása, mintha a zsidóság a kereszténységtől vette volna át a feltámadás tanát. Ezen állításnak elmentmondanak következő szentírási helyek: Jesája, 26, 19, — Jechezkel 37. fejezete, — Dániel 12, 2 és 13.

Mindezek az „Ó“-szövetségi helyek azt bizonyítják, hogy már régesrég az „Ujszövetség“ előtt vallotta a zsidóság ezt a tant. De miként már Albó is kiemeli (Ikkárim IV, 35) vagy Dániel 12, 13 bizonyítja azt, hogy a halottak feltámadása ősrégi tanítása a zsidóságnak. S így tehát a Misnah is (Szanhedrin 10 f. 1.) csak a zsidóság egyik ősrégi alapelveként szankcionálja.

Tehát a feltámadásról szóló alapelv elismerésének tekintetében nincsen véleménykülönbség az ősi „egységes“ zsidóság hiveinek körében, egysesyedül annak egyes részleteire vonatkozóan találunk felfogásbeli differenciákat, az alapelv

ntegritásának legkisebb sérelme nélkül.

De mit tapasztalhatunk ezen tekintetben az újabbkori neológiánál? Nos, az újabbkori neolog mozgalmak minden kétségen kívül *Geiger* Ábrahám volt legkiválóbb képviselője, kinek 100-ik születésnapját néhány évvel ezelőtt a hazai kongresszusi zsidóság legfőbb hivatalos intézményei szintén megünnepeleék. Tehát ez a Geiger Ábrahám, életrajzírója szerint, kereken tagadja ezt a hittételt, valamint ama a Messias eljövételéről szóló hittételt is: „Hinsichtlich des Glaubens an die leibliche Auferstehung, den Maimonides bekanntlich als letzten der dreizehn Glaubensartikel aufstellte und dessen Leugnung er fast*) als Abfall vom Judentum brandmarkt, übt Geiger eine auffallende Zurückhaltung. Dass er aber nicht nur persönlich diesen Glauben nicht leidet, sondern ihn auch im Judentum nicht festhalten zu sehen wünscht, kann nicht bezweifelt werden. Steht ja der Auferstehungsglaube mit dem Erscheinen eines persönlichen Messias in engster Verbindung, weshalb auch Maimonides beide aneinander reihte; wer aber wie Geiger den Glauben an einen persönlichen Messias aufgegeben hat — für den gehört auch der Auferstehungsglaube zu den veralteten und überwundenen Vorstellungen.“ (A. Geiger, *Leben und Lebenswerke* von L. Geiger, 268. old.) Geiger az általa kiadott folyóiratban (*Jüdische Zeitschr.* VII., 21. oldal) kereken kijelenti: „*Ich glaube nicht an die Auferstehung des Leibes.*“

*) Miért csak „fast“? Maimonides kereken kimondja: *ושנתקבל לאדם יסוד* „מאלה היסודות היו יצא מן הכלל וכפר בניקר“

Hittestvérünk! csak szombattartó cégnél vásároljon!

Posztó-, divatszövet, szabókellékek áruháza nagyban és kicsinyben. Különlegességek uri és nőiszövetekben. — Billiard és játékasztal-posztó.

Seidner Lipót

áruházában
Budapest, Kertész-u. 43.
Telefon: 134-74

A ZSIDÓ UJSÁG ELŐFIZETŐINEK 5% KEDVEZMÉNY.

Hajszálakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel Pollák Sarolta, VI, Andrassy-ut 38 sz.

„MIRACLE“

hajeltávolítószer
szetküldése
utastással.

Szemölcsirtás.

Fagykezelések

Prospektus

Összes szépséghibák kezelése

Az ilyesmire tessék dr. K. urnak kádenciát találni az „egységes“ történelmi zsidóság multjában! Az ilyesmit nevezem én az *ősi egyetemes zsidóság* alapjáról való letérésnek, mely már nem találhat helyet az ősi zsidóság keretében mint annak valamely megengedett törvényes változata!

(Folytatása következik.)

Román terroristák benyomulnak a templomokba és felugrálnak a vonatokra. Megbotránkoztató dolgokat közölnek Romániából. Radautzban, amely Bukovinának második városa, Cuza 7 reményteljes leventéje bement a zsidó templomudvarba és az ott talált 75 éves Leib Niederhoffert és a 73 éves Abraham Guttmann jól elverték, hasbarugták és azután a rendőrség jóindulatu semlegessége mellett eltávoztak. — Ugyanilyen hőstettet végeztek a fajvédő terroristák, amikor Csernovitz és Galatz között a lassan haladó vonatra felugrártak és 5 zsidó védtelen utast megtámadtak, anélkül, hogy a vasuti személyzet közbe lépett volna. — Szép állapotok!

Hol a Méir Baal Nesz persely? Salgótarjánból levelet kaptunk, amelyben Gescheit ur panaszlólag említi, hogy a sok Keren Kajemesz cionista persely mellett, amelyet most elhelyeztek, alig lehet Meier Baal Nesz perselyt találni. Pedig igen fontos volna, ha a hívek látnák, hogy lehet Erec Jiszrolért dolgozni orth. alapon is.

Tréfi hitközség. A Bácsstopolyán megjelenő „Izrael“ című lapban olvassuk, hogy valaki kidicséri *Uj-verbász* tiszteletreméltó hitközségét, amelynek oly szép intézményei vannak, csak éppen — kóser mérsárszéke nincs. Igazán csekélység! Magyarországon csak egyszer volt rá eset, hogy egy dunántúli hitközségben ki akarván szekirozni a rabbit, nem akceptáltak hosszú ideig metszöt. hogy a rabbi ne ehessen húst, mert a hitközségnek magának nem kellett sóchet.

Nagy érték a munka, mert aki nem dolgozik, arról sugdosnak az emberek s kérdezik: „ugyan miből él ez?“ A milyen gyanuitólag beszélnek a férj nélküli asszonyról, ki felcicomázva jár az utcán.

(אבות דרר נתן כ כ"א)

Orthodox zsidó fiunevelő intézet Budapesten

A közeledő tanévre a fővárosban egy új zsidó fiunevelő intézet nyílik meg. Az intézet egy, intelligens zsidó körökben régi szükségletet akar kielégíteni. A vidéki gondos szülők, akik szeretnék volna, hogy gyermekeik az ősi hagyományoknak és vallásos környezetnek légkörében sajátítsák el korszerű műveltségüket, eddig aggódva tapasztalták, hogy nincs hova elhelyezni őket. Az új nevelő intézet ezen szülőknek akar segítségükre sietni. A vezetők személye biztosítékot nyújt arra, hogy a nevelés, az oktatás, az ellátás és a vallási követelmények teljesítése kifogástalan és elsőrangú lesz.

Jelentkezés: Schück Jenő igazgató
Budapest, VII., Kertész-u. 32.

Referencia: Aut, orth, izr. hitközség
főbírja, Budapest.
és Dr. Deutsch Adolf iskolaigazgató

VERŐ ADÉL internátusa

VI., Jókai-ucca.

Benlakók és félbenlakók részére. Vallásos szellemű nevelés. Kitünő orth. kóser ellátás. Külföldi eredményt biztosító nyelvtanítás. Gyakorlati irányú modern iskolák. Polgári árak.

Akar Ön egy olcsó és jó parókát?

Ugy forduljon bizalommal

Gaal és Fittinger.

Budapest, VIII., Muzeum-körut 2. sz. fodrász céghez.
Bejárat „Asztoria“ drogérián át.

השנה ראש השנה
biztosít magának boldog és szerencsés **ujévet**, ha ebédjénél nem fog hiányozni a **Blau-féle orth. józamatu bor.**

Blau Miksa
orth. borkereskedő,
Budapest, Dob-ucca 32.

Dr. Lázár Piroska nyilv. jogu iskola

Bpest, V., Személynök-u. 21

Leánygymnázium, Felsőleányiskola. Elemi iskola lányok és fiúk részére.

LICEUM, FORTBILDUNGSSCHULE
Mérsékelt internátusi díjak.
Rituális ellátás.

Szenzáció!

Hajszálak végleges eltávolítása felelősséggel kenőccsel. Képzett arcápolás minden arcisztatlanságnál. Szemölcsirtás. Gyorshatású szepítő elleni krémek. Postai szétküldés. **Kovácsné Kozme-likája** Rákóczi-ut 86. I. emelet.

Csak egyszer egy évben van

שמחת תורה

VÉTKEZIK aki gyermekéknél nem vászonból való zászlot vesz. amelyet a következő helyeken kaphat:
Schlesinger József Bpest Király-u. 1.
Neumann Benjámin 8.
Grünfeld Salamon „Rombach-u. 14.

Vidéken:

Grünfeld Ignácz Miskolcz
Fohn Adolf Nyírbátor
Weisz Ignácz Nyiregyháza

Okvetlen vegye meg a fent említett cégeknél!

Figyelem!

Uj, szigoruan kóser étterem!

A nagyérdemű fogyasztóközönség b. figyelmébe ajánljuk újonnan megnyílt, modernül és fényesen berendezett szigoruan kóser **שרענו בערלעסלך כשר** (VI., Vasvári Pál-u. 8) hol mérsékelt árak mellett kitünően étkezhet és figyelmesen kiszolgálják. Reggeli és oszonna kávé Koszt házon kívül is. Előfizetők előnyben részesülnek. Menü 22.50. K.

Siem Sógörök

VI., Vasvári Pál-u. 8. Telefon L. 921-38.

A Mizráchi konferenciája Antwerpenben.

A mizrachisták, azaz az orth. vallásosságú cionisták augusztus 10-én konferenciára gyűltek össze, amint azt előzőleg a *Zsidó Ujság* már közölte. Az értekezlet egy egész héten át folyt.

A megnyitó ülésen *Amiel* antwerpeni rabbi beszélt és rámutatott arra, hogy épúgy, mint Belgiumban két nép fér el egymással békeességben, Palesztinában is a zsidók és arabok közti béke fogja a fejlődés alapjait megteremteni. Utána *Meir Berlin* rabbi (Jeruzsálem) elmondotta, hogy a Mizráchinak most 50 iskolája van Palesztinában 4900 növendékkel, azonkívül kiváló tanítóképzője. A bevándorlás tekintetében első sorban a középpolgárság letelepedését óhajtja támogatni, de a Mizráchi a chalucz-mozgalmat és a munkásokat sem hagyhatja el.

A konferencia elnöke *Farbstein* szajmképviselő (Varsó) lett, al-elnökök: *Hoffmann*, frankfurti főrabbi, *Hermann Struck*, a híres festő és a multkor Budapesten időzőtt *Teitelbaum* rabbi.

A második napon a Mizrachi főtitkára *Fischmann* rabbi azt fejtegette, hogy a Mizrachi hatása egyre erősebb lesz, amit az is bizonyít, hogy a legutóbbi kongresszuson a szélsőbaloldaliak is elfogadták a vallási büdzsé-tételt.

Ussischkin Menachem, a Keren Kajemesz elnöke megállapítja, hogy a békekongresszuson megcsonkították Palesztinát Transjordánia (עבר הירדן) külön tartománnyá való elismerésével, de még szomorubb, hogy Csonka-Palesztinában csak a föld 60% van zsidó kézben, pedig minden nép erőssége a földmivelő. „Adjatok megváltást a földnek, **נאולה התנו לארץ**, azaz vásárljatok minél több földet“; ezzel fejezte be beszédét. Utána *Mayer Fülöp* (Budapest—Haifa) a Mizrachi-bankról számolt be.

Berlin rabbi arról beszélt, hogy okvetlen szükség van jó középiskolákra és a középiskola elvégzése után a

művelt ifjúság jesivába menjen, de ezen a jesiván *gazdaságtan-t* tanítsanak, mert ilyen műveltségre van szükség Palesztinában.

A pénteki ülésnek szenzációja volt, hogy azon megjelent Anglia birodalmi főbírja *Hertz* és rendkívül élesen állást foglalt a destruktív bibliakritika ellen, amelyet egyes zsidók még feletőtlenebbul üznek, mint a meggondolt protestáns tudósok. Ezen az ülésen je-

Történelmünkből.

Rabbi Mose ben Maimun (Rambam.)

Minden zsidó embert, aki Izrael szellemi világában él, kisér e két név: Rási és Rambam. Alig kezdi a zsidó gyermek a Tórárt olvasni kisérőül szegődik Rási és amikor önállóan kezd tanulni talmudot, megtanulja azt, hogy minden egyes kérdésben meg kell nézni, mi van erről a Rambam-ban. Egyszerű és csöndes Rási élete, de szines és érdekes Rambam története. **אדם גדול בענינים**. Nagy volt ő a szellemóriások között, kiváló minden vonatkozásban, mint rabbi, mint tudós, mint filozófus, mint orvos és mint ember. Alig volt még valaki, aki olyan magasan ivelő s amellet érdekes életpályát megfutott, mint amelyet a kor-

len volt New-York legnagyobb magyar orth. hitközségének rab-bija: *dr. Drachmann* is.

Szombati napon a konferencia palesztinai, lengyel és német rabbi-tagjai szónokoltak Antwerpen tem-plomaiban. Vasárnapon megválasztották az új világgközpont (Merkaz Olomi) amelynek tagjai: *Meir Berlin, Fischmann, Landau, dr. Feldman* (Varsó). Választot-tak 40 tagból álló központi fő-tanácsot (Vaad Horosi).

dovai bölcsőtől a tiberiási sirig rabbi Móse ben Maimun futott meg.

* * *

Rabbi Mose ben Maimun 1135 március 13-án, azaz Niszán 14-én Spanyolországban, Cordovában született. Atyja, Maimun ben Josef, tanítványa volt a Rif hires tanítványának, **רבי אבן מנאש** és nemcsak hatalmas talmudtudós, de világi ismeretekben is nagyon bővelkedő ember volt. Mint kiváló matematikust és csillagászt említették, aki a tudomány ezen ágait irodalmilag is művelte.

Ő volt fiának első tanítója. Töle tanulta a kis Mose a Bibliát, Talmudot, ő vezette be a Midrás-irodalomba, nemkülönben a csillagászat és a mathézis alapelemeibe. Később, mikor Mose már a serdülő korba lépett, mohamedánus tanároknál ter-

Kedvezmény lapunk t. Olvasóinak! **Átment a köztudatba,** hogy a legtekélyesebb művészi fényképeket

DISKAY művészi fényképező mester készíti:
Budapest, VII., Rákóczi út 74. Telefon J. 50-89

Fiók: **MONA LISA Budapest**, III., Zsigmond-u. 36. Telefon T. 1 5-49
Speciálista menyasszonyi, gyermeki- és csoportfelvételek.
Fényképnagyítások olaj, akvarell és pasztell kivitelben.
Lev. lapok drb.-ja 15.000. K. Cabinet kép 50.000 K.-tól.
Életnagyságu fénykép nagyítása papírkerttel bármely kis fénykép után csak **170.000 K.-161.** Szavatolok a kép művészi kiviteléért.

Szelvény!

amely a Zsidó Ujság szerződött fényképezésénél egy

díjjalan felvételre jogosít

1 pengő kezelési díj ellenében. Diskay művészi fényképező mesternél Budapest, VII. Rákóczi-ut 74. Telefon: József 50-89.

Név

Lakás

Foglalkozás

Előfizetője, vagy állandó olvasója lapunknak

mészettudományokat, bölcsészetet és orvostant tanult.

Alig töltötte be 13-ik életévét, már nagy megpróbáltatás érte szülei révén őt is. 1148-ban t. i. az almohádok, egy harcias mohamedánus nép, elfoglalta Cordova városát és a fanatikus szultán nemcsak a cordovai zsidókat, de annak keresztény lakosságát is az elé az alternatíva elé állította, hogy vagy Mohamed vallására térnek át, vagy pedig kivándorlásra kényszerítettek. Nem akadt egész Cordovában család, mely hitet cserélt volna. Ki erre, ki arra költözött, a Maimun-család az Almerira nevű spanyol városba ment, ahol azonban csak alig 3 évig lakhatott. Mert az almohádok ezt a várost is elfoglalták s így megint csak a vándorbothoz kellett hogy nyuljon a nemes Maimun család. Spanyolország keresztény részében lakott hol itt, hol ott és ez a vándorélet több esztendeig tartott.

Am ez a sanyaru sors, mely osztályrészül jutott, csak megacélozta a fiatal Mose ben Maimun jellemét és nagymértékben még fejlesztette elméleti tehetségét.

A talmudi és orvosi tudományok mellett különösen Aristoteles filozófiájába mélyedt és asztronómiával foglalkozott és még nem volt 23 éves, már irt egy munkát a zsidó naptárról, השבוע העברי, mely alapos csillagászati tudása mellett tanuskodik amit későbbi nagy művének קרוי היהוש fejezetében felhasznál.

1159-ben a Maimun család végleg elhagyta Spanyolországot és Északafrikába, Fezbe vándorolt, ahol sajnos cseberből-vederbe esett. Mert Fez városa is az almohádoké volt, akik nem engedték meg a zsidó vallás gyakorlását. Egyes községek teljesen kétségbe voltak esve. Erre R Maimun 1160-ban körlevelet intézett a vallás üldözteséről „a vallás üldözteséről” címmel az elnyomott hitközségekhez, vigasztalta őket, buzdítja a lankadókát és a lelkükre köti, hogy zsidóságukhoz ragaszkodjanak és tart-

sák meg a törvényekből mindazt amit lehet, imádkozzanak héberül háromszor napjában, ha nem lehet az egész tefillát, legalább rövidített alakjában.

Mint Rási idejében az álkeresztény zsidókat, úgy Északafrikában is az almozim zsidókat sokan valóságos hitehagyottaknak tekintették. Ekkor a fiatal Mose, talmudi forrásokra támaszkodva, ugyancsak „Iggeresz hásemád” címmel munkát tett közzé, mely megállapítja, hogy a „kiddus hásem” törvénye ugyan önfeláldozást követelne, de azért nem tekinthetők elpártolóknak azok, akik nem képesek a vértanuságra. „Mégis kötelessége minden elnyomott zsidónak, hogy mihelyt lehet, olyan országba vándoroljon, ahol vallásszabadság van. Ezt a tanácsot adom saját magamnak is és olyan országban fogok családommal megtelepedni, ahol szabadon gyakorolhatjuk vallásunkat.”

Ez a nevezetes írás, melyről a mohamedánus hatóság valami uton módon tudomást szerzett, majdnem életébe került a fiatal Mose ben Maimunnak. Csak egy felvilágosodott elméjű mohamedánus tudós intervenciójának, Abularab ibn Moisa nevű teológusnak és költőnek köszönhetette, hogy nem bántották.

Négy évig tartó marokkói gyötrelém után 1165 i. j. hó 4-én (április 18-án) hajóra szállt a Maimun család, hogy Palesztinába menjen.

Öt napig simán ment a hajóút, de a hatodik napon, i. j. 10-én borzalmas vihar kerekedett a Földközi-tengeren, mely a kivándorlók hajóját megsemmisítéssel fenyegette. Ekkor Mose ben Maimun megfogadta, hogy

élete végéig i. j. 4-ikének és 10-ikének napján böjtöt tart, egész nap imádkozik és fokozottan jótékony-ságot gyakorol (השובה הפלה וצדקה). És a háborgó tenger már pár órával később lecsendesedett és a hajó megint simán folytathatta útját. (Mind ezt megtudjuk, R. Eleazar Aszkeri ספר הדרים könyvéből.)

Szíván hó 3-ikán, vagyis május 16-ikán a Maimun-család hajója az akkói kikötőbe futhatott be. Akkó már szentföldi város volt és Mose ezt a napot, melytől fogva megint szabadon gyakorolhatta szent zsidó vallását, családja ünnepnapjául rendelte.

Nem egészen öt hónapig Akkóban maradt a Maimun család, chesván 4-ikén, október 14-ikén azután Jeruzsálemba ment, ahol egész napon át כהל מרורי a nyugati fal tövében buzgón imádkozott, innen pedig Hebronba látogatott el, ahol Mose ben Maimun egy teljes napot a Machpela-barlangban töltött, ahol patriárkák sírja mellett szakadatlanul imádságokat mondott.

Az elszegényedett, elnéptelenedett és legnagyobb részt kifosztott Palesztina nem nyújthatván megélhetési lehetőséget a hányt-vetett Maimun-családnak, ez végül is Egyiptomban, ennek Fosztát nevű városában telepedett meg állandó tartózkodásra,

Végre nyugadalmas pihenőre lett a család, de már néhány hónappal később nagy csapás érte. Örök nyugalomra tért a családfő, Mose ben Maimun atya. A sok szenvedés aláásta egészségét.

(Folyt. köv.)

Rebenwupzi orth. כשר szalámigyár
Budapest, Laudon-ucca 3.

Ajánljuk az országban legjobbnak elismert tartós szalámi és kolbász-áru gyártmányainkat. Viszont eladóknak postacsomagok szétküldése reggel 8-tól este 9-ig. Nyaralók és kirándulók figyelmébe különösen ajánljuk a téli csomage-szalámit és száraz turisla kolbász-áru gyártmányainkat.

Telefon: T. 84-29.

Telefon: T. 84-29.

Lapunk új előfizetői

mit kapnak I negyed évre 60.000 K-ért? Tartalmas, érdekes, az 5 világ táj vallásos zsidóságáról hivadással szolgáló, intranzigens, meg nem alkuvó orth. zsidó orgánusmot. — Valamint diszkótésben rendkívül mérsékelt árban, Dr. Lehmann gyönyörű regényét, a „Bosztanai“-t

Írás és Hagyomány.

— A folyó תצא כי hetiszakaszhoz —

Végy a termék zsengejéből, tedd kosárba és menj a helyre, amelyet az Örökkévaló kijelölt, hogy nevét lakassa ott.

(דברים כ"ו)

A zsengek Jerusoláimba való felvitele úgy történt, hogy a kerületi falvak lakossága a kerületi központba gyülekezett. Az utcán háltak, (mert a házakban halál esetében tisztátalanság érthette volna az egyiket vagy a másikat). Reggel felhangzott a szózat: „Keljünk s menjünk Ciónba, az Örökkévaló házába”. — A Jeruzsálemhez közel lakók friss fűgét és szőlőt hoztak, a távolabb lakók szárított gyümölcsöt. A békeáldozatnak szánt ökör a menet élén haladt, szarvai be voltak aranyozva és olajfából való koszoru volt a fején. Ugyancsak a menet élén mentek a fuvolások. Amikor Jerusolajim elé érkeztek, előre küldöttek egynehány embert és hoszorukkal feldiszipítették gyümölcsösvívő kosaraikat. A városból elébök jöttek a papok és a templomi vezetők előkelőbbjei, a városi lakosság pedig hangosan üdvözölte őket

(בכורים ט"ז)

Eljöttem az országba, amelyet őseinknek ígértél.

(דברים כ"ו)

A zsengek hozatalánál ezt az imát kell mondanil A prozelita (גר) ezt nem mondhatná. De mivelhogy Ábrahám ösatyánk atya volt sok népnek, tehát a prozelitának is, ő is ismételheti ezt. Ép ezért imádkozhatik az áttért a született zsidó módjára s mondhatja: „I-tenünk és őseink I-tene”

(תים כ"ב ט"א)

Figyeld és értsd.

(דברים כ"ז)

A tóratanulásra vonatkozik az intés. A figyeld szó megjelölésében (הסכת) benne van a csoport (כה) a fáradozás (כתה) és a teljes feldolgozás (כתה) fogalma. Ebből az a tanulság, hogy a Tórat csoportosan kell tanulni és csak akkor lesz maradandó, ha fáradozik az ember érte és előbb kell az anyagot megtanulni, csak azután következzen a teljes feldolgozás és elmélyítés.

(ברכות ס"ג ב')

Mentsük meg
jesiváinkat!
Vásároljunk Tomché
Jesivosz sorsjegyet!

HIREK

(A pápai rabbi ügye.)
A Zsidó Ujság többször is megemlékezett a pápai hitközségi vizsályokról, amelyek legujabban Hoffmann adai főrabbinak a hitközség egy része által történt megválasztása után hevesen kiujultak. Az ügyben a kultuszminisztérium az Orth. Központi Iroda előterjesztésére ugy döntött, hogy az ügy a választott bíróság elé viendő. E választott bíróság — mint velünk közlik — augusztus 31-én kedden fog összeülni Sussmann Viktor budapesti rabbi elnöklete alatt. A többi bírósági tagok lesznek: Rosenberg Saul ujfehértói, Snyders Bernát győri főrabbi, va-

lamint a világi tagok: Zussmann Henrik miskolci, Klein Márk budapesti nagykereskedők.

(A munkácsi vizsálykodás.)
A munkácsi hitközség békéjét évek óta két párt vizsályja dulja fel. A jelenlegi vezetőséggel szemben ott áll a belzi rebbe pártja. E vizsálykodás nemcsak zsidó szempontból sajnálatos, hanem a világi hatóságnak is sok bajt okoz. Így magyarázható, hogy dr. Beszkid Sándor szlovák kulturreferens a két vizsálykodó pártot Csapra hívta békítő konferenciára. A jelenlegi vezetőség részéről megjelentek Kroó Béla elnök, Perlstein Sámuel, Ehrenfeld-Mayer. míg a belzi pártot képviselték Fried, Wettenstein és Kahan. Hosszas kapacitálás után sikerült pontokba szedni egy m g

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy kizárólag **SKREK-téle füstölthus-gyártmányok** a főváros következő helyein kaphatók:

Mandl Eliás
VII., Garay-ucca 48
Klein Vilmosné
VII., Telek-tér 1
Büchler és Szántó
VI., Klauzál-ú. 32
Grosz Béla
VIII., Telek-tér 8
Fränkel Ignác
VII., Rombach-ú. 12
Muncsik Izidor
VI., Vörösmarty-ú. 25a
Eisenberg N.
Ujpest, István-ut 27
Klein Abrahám
VII., Péterffy-Sándor-ú. 37
Ehrenfreund Eliás
VII., Wesselényi-ú. 13
Weisz Dezső
VII., Ó-ucca 1
Schwarcz Gáborné
VIII., József ucca 81.
(Mátyás tér sarok.)
Keller J. né
VII., Erzsébet-körut 40-42
Dob-uccai oldal.

Gyár és főizlet

VII., Dob-ucca 27. sz. Telefon: József 124-17.

egyezési formulát. A viszonyok ismerői azonban tudják, hogy a béke még nagyon messze van. A hatóság képviselője egyébiránt kifejezte csodálkozását, hogy az okos munkácsi zsidók nem látják be, hogy viszálykodásaikkal mennyire ártanak maguknak. Munkács egész Csehszlovákiának legnagyobb községe és így tehát vezető szerepet vinne a köztársaságban, ha — megszűnne a pártviszály. — A béke művének befejezésére dr. Beszkid meg is látogatta Spira Eleozor munkácsi főrabbit, mivel a megegyezésnek egyes pontjai az ő hatásköréről szólnak. A főrabbi-val való tárgyalás is eredményes lett és így mi sem áll utjában a teljes békének. A kormány eme békeszeretete annyira meghatotta és fellekesítette Munkács zsidóságát, hogy küldötté megakarják köszönni a kormány jóindulatát és dr. Beszkid diplomáciai fáradozását.

(Klimatikus lelki gyógyhely.)

Montreux (olv. Montrö), Svájcnak ismert klimatikus gyógyhelye. Ha megvalósul, Elias Sternbruch (St. Gallen) buzgólkodása, akkor a kies helyen nemsokára *jesiva* lesz. Nevezett ur ugyanis már hosszabb idő óta propagandát csinál annak, hogy Svájcban is legyen talmudi főiskola és sikerült egy montreuxi lakost egy ház adományozására bírni. Ha a többi nehézséget legyőzik, akkor majd sok ifju számára olyan lesz a montreuxi levegő, mint Palesztináé: nemsokára egészség, hanem *אריה מדינת* a Tóra utján okossá is teszi, nemsokára testileg, hanem lelkileg is gyógyító hatása.

(Az orthodoxia Kisujszálláson.)

A kisujszállási orthodox zsidók, kik csak pár évvel ezelőtt költöztek Kisujszállásra, Rottmann Lipót vezetése alatt kiváltak a hitközség kebeléből s külön imaházat alakítottak. A neolog hitközség természetesen mindent megtett a mozgalom lefegyverzésére, majd belátván az orthodox követelések jogosultságát, a választmány határozatilag kimondta, hogy az almemor közöpre helyezésének tervét magáévá teszi és a hitközség többi intézményeit hagyományhű szellemben alakítja át.

A jövő számunk *היא ערע* **Ros-Hasonokor fog megjelenni.**

(Tréfo hust árult és még kártérítést kért.) Kanadának Toronto városában egy Cohen nevezetű mézárós beperelte az ottani hitközséget 5000 dollár kártérítésre, mert tréfonak jelentette ki az ő árúját. A bíróság az amerikai orthodox rabbi szövetségéhez fordult és ez természetesen azt véleményezte, hogy a községnek joga van a nem felügyelet alatt végzett vágatást tilosnak minősíteni. A bíróság elfogadta a rabbiszövetség véleményét, sőt hangsúlyozta, hogy még a *nem-hitközségi rabbi* felügyelete alatt álló mézárósok is tréfonak deklarálható a hitközség által történő kártérítési kötelezettség nélkül. A mézáróst elutasították, de egy erkölcsi bíróság előtt még öt itélték volna el, mert tréfo hust árult kóser helyett.

(Heine szobor Hamburgban.)

Heinrich Heine, a német irodalomnak egyik büszkesége zsidó származása miatt nem kapott szobrot szülőföldjén, Hamburgban és egyéb német városban. Heine kedvenc költője volt a boldogult Erzsébet királynőnek és ő görögországi kastélyában fel is állította a költője szobrát. A kastély a királynő halála után II. Vilmos császár birtokába került, aki a szobrot kidobatta. A republikanus Németországban végre szalonképes lett a költő, akiben legmélyebb érzés és legfelietesebb léhaság egyesült. Természetesen kitért, de kitérése utáni nap így jellemezte magát: „Gestern noch ein Held und heute schon ein Schurke“. (Tegnap még hős és ma már gazember). Mint kitért írta meg Jehuda Halevyról szóló mélyérzésű, világhírű versét.

(Szlovenszkból.) Az Agudasz Jiszroel „Keren Hatóra“ bizottsága subvenciót adott a következő szlovenszkoji jesiváknak: Galánta, Hunfalu és Stomfa. — *Komáromban* családi látogatást tett Snyder Bernát győri orth. főrabbi és ebből az alkalomból nagyhatású vendégszertartott. — *Csuzon a Fürst* főrabbi ve-

zetése alatt álló *jesiva* szemeszterének befejezése alkalmából szijumot (*מים חולין*) tartottak, amely ünnepségen a főrabbi apósa, *Sussmann* pesti rabbi is részt vett nagy tudásu fejtegetéssel.

(A lublini *jesiva* érdekében.)

A lengyel zsidóság már régebben arra törekszik, hogy Lublinban, ahol olykor oly kiváló nagyok működtek, mint a Meharam Milublin (*מחריים*), oly reprezentatív jesivát állítson, mint amilyen például Oroszországban a a wolosini vagy nálunk a pozsonyi volt. A cél érdekében most Schapiro főrabbi, szejnkpépítő Amerikába utazik egy küldöttséggel. Amerika hitű zsidóságától akarnak pénzt érre a nagyfontosságú intézményre.

(Az a német rendszeresség!)

Németország orthodox zsidó ifjusága többek között „Ezra“ című szövegbe tömörül, ama Ezre Haszofár után, aki a második templom idejében a népet a törőhöz vezette és a tóra megismerésére tanította. Av hónap végén ez a szövetség Halberstadtban konferenciát tartott. Sokféle előadás után előterjesztettek egy rendszeres tervet a „Limud“-ra (*לימוד* tanulás). Ezt a prospektust minden egyesületnek megküldik. Tartalmazza azt, milyen témákról lehet előadást tartani ifjusági egyesületekben s közli az irodalmi forrásokat, ahonnan meríteni lehet. Igazán német alaposság és rendszeresség!

(A török zsidók lelki kény- szere.)

A török zsidóság képviselői összejöttek Konstantinápolyban és ünnepélyesen kijelentették, hogy lemondanak kisebbségi jogaikról, amelyek őket a lausannei békeszerződés értelmében megilletik. (Lausanne a török Trianon). E lemondás első sorban *iskoláikat teszi tönkre*. Az ünnepélyes deklarációval kapcsolatban kérik a török kormányt, hogy ismerje el a hitközségek adókvető jogát valósi és szociális céljaik fedezésére. A török zsidók lemondása Kemal pesa imperialisztikus sovínizmusának *kényszere* alatt történt. Ezért nincs

sok értelme annak, ha Louis Marshall, a híres amerikai filantrop és zsidó közéleti férfiú gyáva, szégyenletes és céltalan eljárásnak minősíti a kisebbségi jogokról való lemondást. Könnyű New-Yorkból tanácsokat osztogatni a terror alatt álló török zsidóknak!

(A hazai gyártmányu talisz.)

Lapunk szerkesztőjének személyesen volt alkalma meggyőződni arról, hogy milyen kitűnő taliszokat gyárt a balkányi *Első Magyarországi Talisz-Szövöde*. Ez az intézmény tudvalevőleg orth. hadiárvaházból sarjadzott ki. A hadiárvákat munkára nevelik s így létesült a balkányi talisz-szövöde és a könyvnyomda. A balkányi taliszok épp olyan jók, mint a külföldiek, de sokkal olcsóbbak. Tekintetbe kell venni a hadiárvák *יהודים יודים* ügyének előmozdítását, ami ősrégi zsidó miczve. Most, amikor ünnepek előtt sokan vásárolnak taliszot, nem szabadna erről megfeledkezni! Nem kell hozzá nagy fáradság: az ember a kereskedőnél *balkányi* taliszot kér és dupla miczve áldását élvezi.

(Az egri orthodoxia.) A Zsidó Ujság egyik számában közlemény jelent meg arról, hogy Egerben az orthodox hitközség vezetősége támogassa inkább a Tomche Jesivoszt, mint a külföldi diákokat! E közleménnyel kapcsolatban nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy ez a hiradás egyáltalában nem érinti az egri orth. hitközség nagy tiszteletben álló elnökének, *Reiner* Adolfnak általánosan elismert érdemes és áldásos működését. Elvi álláspontul leszögezhetjük, hogy az orthodoxiát életbevágó és sorsdöntő kapocs fűzi a jesivához *ונשנו קשרה בנשנו* a jesiva élete az orthodoxia lelke és így az egyetemi diákokhoz való kapcsunk csak az általános emberi szolidaritáson alapulhat. De viszont örömmel kell megállapítani, hogy az egri orthodoxia körében tudatában vannak ennek és ezért a Tomche Jesivosz, a jesivák felsegélyezése ügyének igen sok melegsívű barátja dolgozik ott.

Egyedül füstölheti ki poloskáit
Postai szétküldés. Zelmanovits drogéria

Családi hírek.

Folyó hó 24-én a Kazinczy-uccai orthodox templomban tartotta a bpesti orthodoxia színe-java részvételével egybekelési ünnepélyt *Eckstein* Jenő a bpesti orth. izr. polg. iskola hittanára, lapunk főszerkesztőjének leányával, *Mirjammal*. (Főszerkesztőnk egészségi állapota h. l. annyira javult, hogy ezen alkalomra bejöhett a Városmajor-szanatóriumból.) A tágas templomudvar alig volt képes befogadni a vendégek sokaságát. Az esküvői szertartást *Schreiber* Akiba pozsonyi főrabbi, (kinek jesiváján a völegény hat és fél évig tanult), Fuchs Lipót biharkeresztesi főrabbi (a menyasszony nagybátyja), és Adler S. W. pesti rabbi, (a völegény nagybátyja), végezték. Az esketést követő lakomán divre-tórával fűszerezett beszédeket mondtak; a völegény, a menyasszony atyja, továbbá a következő rabbik és főrabbi: *Sussmann* Viktor, *Steif* Jonathan, *Grosz* J. J., *Fuchs* Lipót, *Horovitz* Jenő (Jeruzsálemből), *Herskovits* M., dr. *Neumann* József. Ezeket kívül: *Klein* Márkusz Saszchevra és iskolaszékelnök, dr. *Deusch* a pesti orth. tanintézetek igazgatója, *Bein* Jakab a völegény családja részéről és mások. — A Tomche Jesivosz javára igen szép összeg gyűlt össze sürgőnymegváltás utján.

Gringlinger Joachim papir és játékaru nagykereskedő és neje született Bondy Regina, f. hó 29-én tartják ezüstlakodalmaikat. (VII., Akácfa-u. 43.)

(Pesti bocher) ki vidéki jesivában szeretne tanulni, kosztot és ellátást kaphat, ha itt Budapesten teljes ellátást nyújt egy jó családból való orth. fiatalembernek. Ajánlatokat „Jó csere“ jelígre a kiadóba.

(Ezuton) is felhívjuk t. olvasóink figyelmét a lapunk hirdetési rovatában közölt „Barbol“ hirdetésre, mely borotvaszáppan szakértők által elismerten elsőrangú.

(Ujtás a poloskairás terén) Zelmanovits József droguistának sikerült oly gyertyát forgalomba hoznia, a mely ha ég, egy erős gázt fejleszt, mely gáz megöli az összes férgeket.

Zsidó szertartási cikkek

templomi aranyhimzések, héber, magyar és német nyelvű zsidó irodalmi könyvek nagy raktára.

Olcsó árak, előzékeny kiszolgálás!

Neumann Benő
könyvkereskedése Budapest, VII., Király-u. 8.

A szerkesztő betegsége folytán a szerkesztésért felelős: *Groszberg* Jenő.

JESIVAKAT TÁMOGATÓ EGYESÜLET (TOMCHÉ JESIVOSZ) GYÖR

Lakodalmi gyűjtés: Rosenthal-Wiesel lakodalom, Balmazújváros, (Friedmann M. főrabbi által): 407,000 K. Mayer-Kepes lakodalom, Berettyóújfalú, (Friedmann M. főrabbi által) 227,000 K. Haut-Lazarovits lakodalom, Hőgyész, Bencsolás eladásából (Goitein J. S. főrabbi által) 525,000, Oberländer S. Ujpest: 100,000 K.

Brisz-Miloh alkalmából: Putz Lajosnál, Esztergom: 400,000 K.

Tomché Jesivosz Sabosz bevételek: Boldva, 240,000, Csaroda, 125,000 K; Dombrád 100,000 K, Hajdusoboszló 731,000, Ibrány 435,000 K. Érsemén, 166,000, Kisszekerés, 240,000 K, Pátroha, 531,000 K. Salgótarján Tif. Bach. 195,000, Szerencs, 400,000 K. Nagykálló (Besz Ham.) 528,000 K. Bodrogkeresztur, 355,000 K. Gibárt, 205,000, Kiskunhalas, 1,000,000 K. Nyirbakta, 140,000 K.

Különböző adományok: Neumann Sámuelné, Szentsimon, (a Zs. U. utján) 50,000 K. Tif. Bach, Balassagyarmat, 50,000 K. Friedmann Hermann Mándok, 400,000 K. Weltmann Ignác Tolna, 100,000, Tiferesz Bachurim, Miskolc, 111,000 K. Beck Béla Szedres, 100,000, Raab Testvérek Győr, (egy gyárral lévő differencia összege) 50,000 K.

Rabbi Méir mondta: Ha megszületik az ember kezei becsukva; mintha mondaná az egész világ ez enyém, De ha meghal, keze kiegyenesedve; mintha mondaná; itt hagyok mindent.

(מדרש קהלת)

BOSZTANAI

Dr. Lehmann világhírű regénye, diszkötésben kapható kiadóhivatalunkban. Ára K. 30.000.
Több példány vételénél, v. viszonteladóknak megfelelő árengedmény.
Kérjen árajánlatot!

a szenzációs hatású novus gyertyákkal.

Világshabadalom

ZSOLDOS

magánfolyóirat

VII., Dohány-u. 64. szám. Telefon: József 125-47
Előkészült középiskolai magánvizsgálatra.

Eszter Chiera.

Történeti elbeszélés.

Irtta: Dr. Lehmann M. — Németből átdolgozta: Kálmán Sámuel.

(11. folytatás.)

Céltalan járás-kelésben csak két kis szerecsen szolgálta a száműzött nagyvezért. Az egyik arany-szegélyű biborpiros párnán a remekbe készült csibukót vitte, a másik pedig drágakövekkel dusan kirakott szantálfa asztalkán a legfinomabb egyiptomi dohány-leveleket és legillatosabb arab-fűszereket. Nagy haragos lépteit csak futva követhette a két kis fekete szolga. S bizony megőrültek, ha valami haragos mozgásféle hagyta el a nagyur ajkait.

Ez azt jelentette, hogy csibukozó kedvé kerekedett. Mint az idomított kis kutyák, úgy ugrottak oda és helyezték eléje csibukáját. Megtömték, illatosították. Azután illő távolba kuporodtak. Figyelték, lesték gazdájuk minden arcrándulását. Mikor kell új levelet tenni, új fűszerszámot szórni a pirosan izzó csibukra.

Csibukozásnál találta őt régi hű szolgálja Hamid is, ki száműzetése óta még nem mert előtte megjelenni. De végre megérkezésük után egy hétre elhatározta, hogyha bármi történik is, beszélni fog gazdájával.

Gondosan huzta széjjel a kristályterem nehéz brokat függönyét. Csak éppen annyira, hogy szük résen át bepillantasson. Megállt egy pillanatra. Süppedő perzsa-szőnyeg keréveten ült Szinán. Finom szattyánbőr-papucsba bujtatott lábait keresztbe rakta és lehunyott szempillákkal és valami földöntuli bódulatot tükröző arccal eregette csibukájából az illatos, bodor füstkarikákat.

Igazi I-tenkísértés volt ebben a merengésben megzavarni.

Mintha oroszlánverembe lépett volna, olyan elszántsággal tolta végre félre a terem függönyeit és belépett.

A bejáratnál kuporgó két kis szerecsen fiu ijedten bujt össze. Mint szegett madárkák a közelgő vihar elől.

S valóban mint az álmából ébresztett vad, olyat bódult Szinán, midőn szolgáját maga előtt látta.

A velencei kristálytükrökkel bevont falak is beléreszkettek.

— Kelb ibn Kelb! ellenszegülsz parancsomnak?

A szolga alázatos földigérő hajlongással küzeledett gazdája felé.

— Kegyes uram...

— Hallgass kutyá! — ordította Szinán és vérbeforgó szemei haragos tüzet szórtak — a morhut tüze emészen meg, a dzsinek tépjék ki tisztátalan nyelvédet és égessék ki bűnös szemeidet.

Hamid, ki nagyravágyó volt, mint a gazdája, nem hátrált. A remélt jutalom botorrá, elszántá tette. A földre vetette magát. Ugy kuszott a haragvó nagyur elé.

— Óh, fenséges, dicsőséges pasa, átkozz, verj, de hallgass meg.

— Fejeddél játszol pokolfajzat! — Bocsáss meg, hogy ellenszegülök, de ha Allah is úgy akarja, úgy nemsokára visszakerülsz hatalmadba.

A száműzött nagyvezér haragvó arca egyszerre ördögi vigyorgásba torzult.

— Ha — ha — ha! Talán majd te segítsz oda vissza. Te balga féreg. A próféta tán elvette eszedet.

— Nyomorult féreg vagyok, nagyon kegyes nagy uram lábainál, de hiszem a kis egér is megmentette már a hatalmas oroszánt.

— Mohamed olykor a balgák szavaiba rejti akaratát — felelte Szinán kissé megnyugodva és gunyosan nevetve.

A visszaszerzendő hatalom távoli, halvány reménysugara már magában is eloszlatta a sötét felhőket, melyekből még az imént a bős harag vilámai csaptak szerte-széjjel.

— Ambra-illatot ide, fickók! — ki-

Danczinger-féle orthodox koser

ostya, keksz, kétszersült és piskóta, pissinger-szelet kilószámra és elsőrendű cukrász sütemények. Viszont-eladónak gyári árban.

Teasütemények a legkényesebb izlésnek is megfelelően kaphatók bármikor

Danczinger József cukrász VII., Rombach-ucca 13.

áltott a szerecsen szolgák felé.

Jóízűeket huzott most már csibukján. A felszálló kékes füstben a fényes szultán udvar varázsolódott egyszerre eléje. Ott látta már magát a padisah oldalán. Ravasz szemei boldogan felcsillantak és bátorító hangon szólt most már szolgájához.

— Beszélj, hát beszélj!

— A világ legszebb leányát láttam minap a városban. Szép mint a felkelő nap...

Szinán jólesően dörzsölte kezeit. A szolga ugylátszik jól fogja meg a dolgot. A török uralkodók szívéhez a háremen át vezet a legbiztosabb ut. Türelmetlenül kérdezte szolgájától.

— Ki az a nő?

— Azt is sikerült megtudnom. A szaloniki főrabbi leánya. Öreg szolganőjének kíséretében itt sétál minden délután a parkban. Néhány perc múlva itt lesz. Jőjj, elvezetlek a kastély egyik ablakához honnan közelről láthatod... Oh, ily szemet, ily haját, ilyen termetet. És hangjának édes csengése... De mit is beszélek. Hiszen mindjárt látni fogod. Ha ezt a nőt megszerzed a padisahnak, úgy tudom visszaszanyered hatalmadat. Az álnok Ferhad pedig mehet a száműzetésbe vagy a bitófára. Tetszésed szerint.

Tágranyilt szemekkel figyelt Szinán a szolga ömlengő szavaira és felállva kerevetéről nyájasan felelt: — Menjünk édes szolgám, hadd lássam a tündért, ki hatalmatat visszaszerzi.

(Folytatása következik.)

Egyedüli szombatot-tartó dobozgyár

ROTTENBERG Á.

dobozgyára

VII., Akácfa-u. 45. Telefonhívó J. 106-36

Pályázatok.

Minden szó egyszeri belkötés 2000 vastagon szedett betűkből 4000 korona Pályázatok felvételnek: Sip-ucca 10. — Hirdetések díja előre fizetendő —

(A Putnoki Talmud Tóra Egylet) pályázatot hirdet. egy melámed állásra. Pályázhatnak kik chumis, raschi, gemori és toszefesz tanítását vállalják. Javadalmazás, természetbeni lakás és legalább havi 2.000.000-korona.

Roth Zoltán
az egylet elnöke

Felhívjuk

a szombatot megtartó hittestvérek figyelmét Budapest egyetlen olyan szállítócégére, mely szintén megtartja a szombatot. Foglalkozom bel- és külföldi szállítmányozás és vízkezelési ügyletekkel. Megbízható cégeknek vámbírtel nyújtok. Butorszállítás saját új butarkocsijaimmal. *Áraim olcsóbbak mint a szombatot nem tartó cégek!* Hittestvéreink támogatását kérjük:

Schwartz és Salgó
szállítócég, Cégtulajdonos:
Salgó Jakab

Sirkövek

מצבות

Adler J. sirkőraktárában
Budapest, VII., Károly-körut 7
Szombat és ünnepnap zárva.

Iskola könyvek

az ország összes iskolái részére kaphatók.

Müllernél Laudon-ucca 2.

ספרים, מחזורים, ספרים.

KOHN-féle

orth. כשר buffet és étterem reggeli, uzsonna, ebéd, vacsora, a legízletesebb házikoszt és süteménykülönlegességek. Előfizetőknek étlap szerint a legmérsékeltébb árban.
Budapest, VII., Kazinczy-ucca 55.

Fuinternátus Sas-u. 15.

Bentlakó, bejáró tanulók. Jó ellátás gondos nevelés, sikeres tanítás, jutányos díjak.

Magántanfolyamok is.

Elsőrendű orth. fuinternátus!
Tanári felügyelet mellett. Legmérsékeltébb árak!
Tauber vendéglő és szálloda
Budapest, VII., Rombach-ucca 16. sz.

Különleges gyönyörű paróka modern hajválaszték készítése.
Különleges francia bubi-hajvá-
gás és ugyanilyen kész parókák
fodrásztermében
Budapest, VI., Erzsébet-krt. 12. félelelet

WEISZ MÓR
„MICHJO” orthodox כשר „MICHJO”
keksz-, kétszersült- és teasütemény-gyára
Budapest, VII., Dob ucca 22 szám.
Telefon : J. 123-65.
תחת השגחת בית דין צדק דמהל יראים בודאפעסט.
Vidéki rendelések minden mennyiségben azonnal eszközöltetnek.

A budapesti autonom orthodox
izraelita hitközség közleményei.
Hitközség irodahelyisége:
VII., Dob-u. 35. (községháza).

Hitközségünk rabbiságának felügyelete alatt állanak:

Hitközségi mézarszék.

1. II., Margit-körut 7.
2. V., Sólyom-ucca 24.
3. VI., Szerecsen-ucca 13.
4. VII., Wesselényi-ucca 15.
5. VII., Kertész-ucca 35.
6. VII., Hernád-ucca 16.
7. VIII., Magdolna-ucca 29.
8. IX., Tompa-ucca 17/a.

2. V., Sólyom-ucca 24.

3. VII., Dob-ucca 35.
4. VII., Hernád-ucca 16.
5. VIII., Magdolna-ucca 29.
6. IX., Tompa-ucca 17/a.

Hitközségi tejelárusítás.

1. V., Sólyom-ucca 24.
2. VII., Dob-ucca 35.
3. VII., Wesselényi-ucca 18.
4. VIII., Magdolna-ucca 29.

Hitközségi baromfivágóhelyek,

1. II., Margit-körut 7.

Hitközségi intézmények.

Rituális fürdők. (Mikwa)

1. Ráczfürdő: I., Hadnagy-ucca 8-10
2. Köruti fürdő: VII., Erzsébet-körut 49.
3. VIII., Magdolna-ucca 29.

Templomok.

- 1., III., Zsigmond-ucca 74.
2. VII., Kazinczy-ucca 29-31.
3. VII., Király-ucca 1.
4. IX., Tompa-ucca 17/a.

A hirdetésekben említett kaszusz tekintetében a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal.

Naptár.

שבת פרשת כי תבא י"ח אלול.
kezdete (Bpest): 6 óra 20 p.
kimenetele „ : 7 „ 5 „

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rab-
biság felügyelete alatt.
Budapest, VII., Kazinczy-ucca 52-54.
Naponta friss áru. Házhoz szállítás
Telefonhívó J. 32-76.

Templomi himzések

művészies kivitelben, olcsó árban
készít

Herz Emma

Aranyhimző-müsterme, Budapest,
VI., Kossuth Lajos-u. 3.
Telefon J. 154-84.

Természetes szénsavas

— kénes — ásványvízfürdő.
Rádium tartalmu — Előkelő or-
vostanok ajánlják.

Pensió 85.000.
Kérjen prospektust.

PÁDFÜRDŐ

székesfehérvár.
Köser koszt kapható.

Butorolcsóság

Egyszerű és műbutorokban háló,
ebédlők, szalóngarnitúrák, matracok,
sezlónok, konyha berendezés.

RÉSZLETRE IS

Klein D. Kisdíófa-u. 16.

Az iskola-idényre

a vidéken lakó izraelita szülők, ha
gyermeküket a fővárosban jól akar-
ják elhelyezni, úgy forduljanak
Virág Gyulánéhoz,
hol szigoruan rituális
orthodox elsőrangú
ellátás, gondos felügyelet és kitű-
nő nevelésben részesülhet két-
három fiugyermek.

Az összes középiskolák és a Zeneaka-
démia közelében. A legjobb referenciák.
Cim: Virág Gyuláné VI., Ó-ucca 42. II.

Apróhirdetés.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egyszeri beiktatása 1600, vastagon szedett betűkből 3200 korona. Állástkeresőknek 1000. Apró-hirdetések felvétele: VII., Sip-utca 10. Jeli-
gés levelek kettős borítékban ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj elő-
zetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FÉRJHEZ menne 42 éves, vallásos repre-
zentáló független uriaszony lakással és
szép berendezéssel, intelligens jómódú ke-
reskedőhöz. Ajánlatok „jövő 926” jelí-
gére e lap kiadóhivatalába kéretnek.

EGY elismert előkelő, intelligens orthodox
rabbi családból származó és minden infor-
mációt kibíró fiatalember rokonom része-
re aki volt tálmudista, műveltséggel, rend-
kívül szép és jó megjelenéssel bír, intelli-
gens, okos, finomlelkű, üzletekben is jár-
tas, szigoruan vallásos, ezuton keresek
egy vallásos, gazdag esetleg földbirtokos
családból származó jómegjelenésű, intelli-
gens, csinos, okos, háziasan nevelt leányt,
hogy általa egy jó benősülést, vagy eset-
leg szép egzisztenciát nyerjen. Azoknak a
a szülőknek leveleit kérem, kik a fiatal-
ember rokonom által boldogságot akarnak
nyerni és nem vagyont; megbízható
sádcchenek is írhatnak. Diszkréción bizto-
sítva. „Ahávo” jeligére a kiadóba.

Ha jó és megfelelő házassá-
ságot akar kötni, úgy forduljon leg-
nagyobb bizalommal Fränkl, VII.,
Rombach-u. 12. II, 2. (tel.
J. 123-07) irodájához. Tizenöt év óta veze-
tett és fenálló orth. vendéglője révén, első-
rangú összeköttetések Nagymagyarország
legelőkelőbb szigoruan konservatív csa-
ládjaival. Legtapintatosabb diskkrét ügyvitel

RENKIVÜL lelki finomságú, csinos, jó
családból való 25 éves urileány házasság
céljából megismerkedne feltétlen korrekt
jómódú intelligens uriemberrel, lehet öz-
vegy is, esetleg vidéki. Ajánlatokat „Bol-
dagság” jeligére a Zsidó Újság kiadóhiva-
talába kér.

ÖNÁLLÓ 30 éves özvegy uriaszony 3
gyönyörű gyermekkel, férjhez menne. z-
lettel rendelkező intelligens, középkoru
urieberek küldjék be ajánlataikat „Jó
házasság” jeligére.

KERESKEDŐNŐ, teljesen önálló, férjhez
menne 45-50 év körüli jó keresettel bíró
iparos, esetleg kereskedőhöz. „Biztos jövő”
jeligére választ kér.

BENŐSÜLHET vidéki nagyvárosban szom-
batot tartó könyv és papírkereskedést ön-
állóan vezetni tudó 35-40 év körüli fla-
talembert. Ajánlatok „Boldogság” jeligére
kiadóba

Szerezünk előfizetőket a „Zsidó Újság”-nak !!

Aki csak EGY UJ ELŐFIZETŐT szerez és az összeget hozzánk el-
juttatja, megkapja, 50%-os kedvezménnyel Dr. Lehmann híres regényét
„Bosztanai”-t. A ki lapunknak 3 uj előfizetőt szerez 1 évig ingyen
kapja a „Zsidó Újságot”.

Házasságot közvetít a
legelőkelőbb orth. zsidó
családoknál bevezetve,
előnyös feltételek mellett
Benedikt Jenő Székes-
hérvár.

Állást nyer.

SZOMBATOT tartó vas, festék kereske-
dés teljes ellátással tanuló keres.
Schwartz Vilmos Rákospalota.

FIZETŐ tanulólányt felveszek, Moskovits
szalón. Jósika-ucca 10. sz. IV. 38. Szom-
baton zárva.

Állást keres.

VOLT önálló kereskedő könyvelői, irodai
vagy pénzeszedői állást vállal. Jelige
„Ovadék van” a kiadóba.

27 ÉVES nőtlen műszaki tisztviselő bár-
milyen foglalkozást keres, ahol a szom-
batot megtarthatja. Szives megkereséseket
„Megbízható 27” jeligére a kiadóhivatalba.

AJÁNLKOZIK jobbérzésű hölgy háztartás
vezetésére idősebb emberekhez, v. anya-
helyettesnek vidékre is. „Szigoruan vallá-
sos” jeligére a kiadóban.

Oktatás

JESIVA-BOCHER, középiskolai végzett-
séggel oktatna egy héber mint polgári
tantárgyakat Cim: Schlesinger VIII.,
Déri-u. 14. sz.

POLGÁRIRA, gimnaziumra és héberre
(talmudra is) előkészítő pozsonyi bocher
állást keres. Sz. J. Bauer Ignácznénál
Miskolc, Sörház-u. 4.

VÁLLALOM nálam vásárolt, vagy hozott
anyagból függönykészítést, diványpárna
montírozást, nőifehéreműket, férfinget,
piyamát, fürdőköpenyt legolcsóbban elké-
szíteni, vagy rövid idő alatt nálam mind-
ezeket megtanulhatja. Weisz Kézimunka-
szalon. Kisdíófa-ucca 2. I. emelet. Telefon:
József 106-48

ZSIDÓ ÚJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA • MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10.

TELEFON: József 125-90.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

GROSZBERG LIPÓT

ELŐFIZETÉSI DIJ: I EVRE K 240.000

„ „ 1/2 „ K 120.000

„ „ 1/4 „ K 60.000

Postachequekonto szám: 50.791.

ראש השנה תרפ"ז

Az Unszane Tokef-ből.

A szent napok áhitatosságának zenitje az, amikor templomainkban felhangzik az ősrégi emlékektől, zsidó könnyektől és reményektől felmagasztosított Unszane Tokef ima, amely a Teremtő nagyságáról és az ember mulandóságáról, az ítélet megrendítő voltáról és a haldandó gyarlóságáról szól és szívünkbe írja azt az intést: elvonulunk a Mindenható előtt, mint Meron fiai.

Mit jelent az „Meron fiai”? A misnában található kifejezést a Talmud bölcsői különféle képen értelmezik és célzást találnak benne a meredken járó magános emberre, a juhnyájra, Dávid seregére. Annak, aki komolyan veszi a Tóra törvényének feltétlen kötelező voltát, megtalálja a hármast jelentésben a hazai orthodoxia feladatait, melyeket el kellett volna végeznie és amelytől oly sokszor eltávolodott. Az orth. embernek tudatára kell jutni, hogy ő sokszor meredeken és izólaltan jár. Neki nem szabad divatos szölemekkel eltántoríttatnia magát, neki nem szabad a felfelé való törekvés meredekjét felcserélni a könnyen járható kényelmes, a k örnyczet előtt tetszetős uttal. De vajjon megjelenhetünk-e a Mindenható előtt mint a „meredeken” járók? Nem engedünk-e a Tórától a társadalmi elhelyezkedés kedvéért? Mertünk-e orth. felfogásunknak mindenben kifejezést adni, nem félünk-e, hogy ósdiinak, visszamaradottnak, a modern világban idegennek fognak tekinteni? S bárcsak el nem felejtjük, hogy elvonulunk az Örökkévaló előtt mint a juhnyáj, amely bölcsseink magyarázata szerint az összetartozás, az együttérzés szimbóluma! A hazai orthodoxiában az élet kicsinyes gondolj mellett elfelejtkeznek a kelal jiszroél, a zsidó közügyek iránti kötelességeinkről. Egyszerűen nem érdekelnek bennünket a zsidó közösség nagy kérdései és érdekei.

Es ha megvolna már az érdeklődés az önzés szükkörűségén túlmenő közügyek iránt, akkor a szónál maradunk, de a tettek magaslataira nem tudunk felemelkedni, nem tudunk ügyünkért harcolni, mint Dávid király hadseregének hősei. Az áldozatkészség hiánya jellemzi orthodoxiánk egy rétegét, különösen amikor országos orth. érdekekről van szó. A Tomché Jesivosz, a Machziké Hadaszmozgalmak vezetői tudnának erről lehangoló tényeket.

A félelmetes napok tanításai fokozzák felelősségérzetünket. Ne felejtse el az igazi zsidóságra törekvő, hogy elvonul a Teremtő előtt, mint meredeken vonuló, mint az egyéni telteit felelős ember: a divatos áramlatok és frázisok ne tértítsék el a Tóra útjáról. Vonuljon el Birája előtt mint a zsidóság nyájának egy tagja: ne legyen önző, kicsinyes. És legyen Dávid csapatainak katonája a Tóra védelmében, hogy méltó legyen a Mindenható irgalmára, áldására és boldog, új esztendő juttató kegyelmére.